

ISSN 0351-3181

БРОЈ
ЧИСЛО 195

ГОДИНА
ПОК XLV

5/2016

Нова Думка

ЧЕЖКО РАНЄТИ ПРЕЖИЛ ВУКОВАРСКЕ ПЕКЛО 1991. РОКУ

Каждогo року кед ше на дзень 18. новембра здогадуеме страхотох котри 1991. року прешол город Вуковар и людских жертвох котри дати за шлебоду того городу, каждому з нас чежко, а окреме нашим бранітельом. Єден з нїх и Звонко Панкович котри з нами подзелел свойо боляци здогадованя на тот 1991. рок.

Уж од 02. мая, зоз першим нападом на Борово, за Панковича починаю воєни страхоти, бо теди бул на служеню воєного рока ЮНА у Сримскей Митровици, дзе бул под вельким прициском бо є з Вуковару, а окреме того ище и Руснак, и патрел як би ше отамаль цо скорей вицагнул. У гарди му уж були активни власни брат и оцец, и накеди добил папер же може висц з тей касарні, позберал ше и вецей ше там не врацал. О даскельо дні ше такой приявел и активовал у Вуковаре до гарди, точнейше до 4 бойовой Вуковарскей, треца бригада збору народней гарди, а бул розпоредзени на положай до гимназиї дзе були вельки борби и каждодньовно гранатованя.

Звонко Панкович 1991. року

є живи и такой го врацели до пиньвици гу другим ранетим и спашели го. После даскельо дні почал ше окрипйовац, дзе ше борили за живот, з оглядом же ма таки гелер у глави котри му не шмели оперовац пре можлівосц вельких пошлїдкох.

Кед 19. октобра до Вуковару пришла гуманитарна організація Лікаре без гранїцох, котра позберала найчежше ранетих же би их у конвою, у воєних камионох виведли зоз городу на сигурну територію, медзи нїма бул и пан Звонко Панкович. У остатнім, седмим камионе конвою, як го вола-

Випатранє неприятеля

Гардисти давали моцне одуперане по октобер мешац, кед танковска граната вдерела до школи, Звонка одруцела даскельо метери, вдерела го до мура, а єден векши фалат гелеру го потрафел до глави, розбил му лопов и вошел до мозгу. Щесце же ше там нашла медецинска шестра котра му такой дала першу помоц и єден человек котри го на авту превезли директно до шпиталю. Страцел вельо креви, спаднул до коми и занятя у шпиталю, думаючи же є мерти, одвезли го до мертвеной хижи, але єден наш человек Руснак, Бучко, обачел же

Звонко Панкович нешка

ли Конвой Спашеня, рушели на драгу точно на поладне. Помедзи два завоійовани боки було догварене примирє док конвой не видзе, але заш лем були застановяни и затримовани на вецей воєних пунктох, дзе штреляне, под єден од камионох подкладли мину и рознесли го, але ранети ше заш лем вицагли и прешли до другого камиона. Було им грожене же их шицких позабиваю и же их не пуца пойсц далєй. На тей драги були зарабровани и одвезени до Шиду, дзе им уж багери копали дзири дзе их шицких позабиваю и до нїх поруцаю. На щесце, дзекуючи єдному офицерови котри ше цали час борел же би их врацели на сигурне, после шеснац годзини трапезней драги Конвою Спашеня з вистатима, замарзнутима и натрапенима ранетима, медзи котрима бул и сам пан Звонко, поспишло ше им дойсц до Жупанї, дзе их дочекали гардисти зоз словами «Видзце, на сигурним сце!».

Нажаль, велі з Вуковару не мали тото щесце буц спашени, але дали свойо животи за шлебоду, велім ше ище не зна гроб и гледаю их.

Як ше зоз шицким тим ноши пан Панкович? Нігда не одступйовал и гвари же вше треба патриц напредок и преношиц здогадованя на младих, найвецей прето же би ше тота трапеза не забула и нігда вецей не повторела.

Таня Гарди

Спомин плоча у Гимназиї Вуковар дзе Звонко Панкович чежко ранети

BROJ
ЧИСЛО

195

GODINA
POK

2016.
XLV

“NOVA DUMKA”

Izdavač: Savez Rusina RH

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Facebook: Savez Rusina RH Vukovar

Za nakladnika: Dubravka Rašljanin

Uredništvo: Vukovar,

Vijeća Europe 93

Tel. / faks: 032 428-342

IBAN HR1623400091110057465

Tisak: Proventus Natura d.o.o. Cerna

Naklada: 800 primjeraka

“НОВА ДУМКА”

Видава: Союз Русинок РГ

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar

За издавача: Дубравка Рашлянин

Редакција: Вуковар, Ради Европи 93

Тел. / факс. 032 428-342

ИБАН HR1623400091110057465

Друкуе: Провентус Натура д.о.о. Церна

Тираж: 800 прикладника

Tiskano – Друковане

10 / 2016

Cijena

Цена

10

Kuna

Куни

Rukopisi se ne vraćaju.

Objavljeni prilozii se honoriraju.

Рукописи ше не враћаю.

Обявени прилоги ше онорују.

SADRŽAJ - ЗМИСТ

IZ NAŠIH MJESTA - З НАШИХ МЕСТОХ

Чешко ранети прежил вуковарске пекло 1991. року	2
Означена 25. рочница страдања житељох Миклошевцох	5
Означена 25. рочница страдања Петровчаньох	5
»Кед голубица лецела«, 2016.	20
Штефан Гудак – памятка на учителя и писателя	22
Стари Янковци.	24
Остатні модул едукації у рамикох проєкту снованя Интеркултурней школи „Дунай“ у Вуковаре	26
Дакеди було.	27
Načini voljenja – koji je vaš?	29
Учительске поволанє як главна прикмета живота	30

DRUŠTVO I POLITIKA – ДРУЖТВО И ПОЛИТИКА

25 godina nakon Domovinskog rata žena braniteljica bez statusa	4
Отримана 55 схадзка Ради рускей националней меншини Вуковарско-сримскей жупаниї	6
Партнерска Рада за подручє Вуковарско-сримскей жупаниї	7

IZ RADA SAVEZA - ЗОЗ РОБОТИ СОЮЗУ

Делегация Союзу Русинок РГ на святочним визначованю 25. рочници независности України у Загребе.	8
У Загребе отримана промоция кнїжки о страдаю Руснацох у Отечественей войны 1991.-92.	9

IZ RADA NAŠIH DRUŠTAVA – ЗОЗ РОБОТИ НАШИХ ДРУЖТВОХ

У госцох у Мадярох	10
Отримана рочна схадзка КПД „Рускиня и Руснак“ зоз Загребу	10
Богата и творча ешень КД „Рушняк“	11
Отримани „Перши аплауз“	12
Отримани Фестивал тамбурових и народних оркестрох „Мелодїї Руского двору“ у Шиду	12
Закончели 51. Винковски ешенї	17
Червена ружа отримана 55. раз	19
Мемориални турнир у столним тенису «Владимир Тимко»	28
Стари фотографїї	28

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA - ЗОЗ ДУХОВНОГ ЖИВОТА

Означени красни ювилеї у Миклошевцох.	13
Вуковарчанє торжественно преласавели Кирбай	13
Крижевски владика преласавел Кирбай з Осечаняма	14
Кирбай и 180. рочница парохиї у Петровцох	14
Паломніцтво священїкох Загребскей митрополиї до Марїї Бистрици у юбилейним року Милосредия	15

LITERARNA STRANICA - ЛИТЕРАТУРНИ БОК

Вуковару з любову	16
Молитва	16
Сину охабени	16
Чарна хусточка	16
Най ше не забудзе	16

IZ RADA SAVEZA - ЗОЗ РОБОТИ СОЮЗУ

Отримани 4. Округли стол у Ораховици.	18
---	----

RUSINSKE NARODNE NOŠNJE - РУСКЕ НАРОДНЕ ОБЛЕЧИВО

Хлопске народне облечиво бачванско- сримских Руснацох	25
---	----

POLJOPRIVREDA - ПОЛЬОДІЛСТВО

Було вельо дижджу	32
-----------------------------	----

PETROVCI KOJI NESTAJU - ПЕТРОВЦИ ХТОРИ НЕСТАВАЮ

Як ше чува културни скарб	33
-------------------------------------	----

IN MEMORIAM - НА ЗДОГАДОВАНЕ / SPORT - СПОРТ

Тринаста щешліва	34
«Сримци РГ» ше не преласавели.	34
Фото вистка	34

Насловни бок: Агнетка Балатинац: Вуковарски мемориални теметов

Остатні бок: Звонко Костелник: Ткани ручник

UREDNIŠTVO: Vera Pavlović (glavna i odgovorna urednica), Ahnetka Balatinac, Ksenija Ljekar i Danijel Vašać

SAVJET UREDNIŠTVA: dr. sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica), Ljubica Harhaj, Marijana Džudžar, Zlatko Hirjovati, Joakim Erdelji i Vera Pavlović

LEKTORI: Marija Vulić (rusinski jezik), Lesya Mudri (ukrajinski jezik), Andreja Magoč (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske od 15. siječnja 1992. godine (ur. Br. 523-92-1), "Nova dumka" je upisana u evidenciji glasila pod brojem 1366

Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦИЈА: Вера Павлович (главна и одвичательна редакторка), Агнетка Балатинац, Ксенія Лікар и Данил Вашаш

СОВИТ РЕДАКЦИЈІ: д.ф. н. Оксана Тимко Дітко (предсидатель), Любїца Гаргаї, Марїяна Джуджар, Златко Гирїовати, Яким Ерделї и Вера Павлович

ЛЕКТОРЕ: Марїя Вулич (руски язык), Леся Мудри (українски язык), Андрея Магоч (горватски язык)

Друковане помага Совит за национални меншини Републики Горватскей.

На вимаганє Союзу Русинок и Українцох Републики Горватскей з Ришеньом Министерства информованя Републики Горватскей од 15. януара 1992. року (УЧ. 523-92-1), „Нова думка“ уписана до евиденції явних виданьох под числом 1366.

Авторизовани тексти не знача же то источасно и становиско редакції лебо издавача.

25 GODINA NAKON DOMOVINSKOG RATA ŽENA BRANITELJICA BEZ STATUSA

Udruga «Braniteljice Domovinskog rata Vukovarsko-srijemske županije» i njen ogranak Vukovar djeluju od 2010. godine. Cilj je Udruge okupljanje žena u odori, odnosno žena braniteljica koje su rame uz rame stajale sa svojim suborcima, ili na bilo koji način dale svoj doprinos u obrambenom ratu za slobodnu i neovisnu Republiku Hrvatsku.

Petrovci 1. listopada 2016. godine

Osnivanje udruge potaknuto je ignoriranjem žena sa statusom dragovoljac/branitelj ili branitelj. Potrebno je naglasiti da žena u tim trenucima nije imala vojnu obvezu, a nema je niti danas, te ju se može smatrati jedinim pravim dragovoljcem jer je pristupila dragovoljno, hrabro, sa srcem. U trenucima ratnog djelovanja «ona» je bila vojnik s puškom na ramenu, prijateljica, majka, sestra, kuharica, liječnica, medicinska sestra... Radila je i pružala svima oko sebe ono što možda ni ona sama nije bila svjesna da može pružiti. Davala je sve od sebe. Branitelji su imali obvezu služenja vojnog roka i bili su obučeni za rukovanje raznim naoružanjem. Na taj su način stekli i moralnu obvezu primjene svoga znanja u ostvarenju stoljetnog sna.

Okrugli stol u Ružičkinoj kući u Vukovaru

Osnivanjem Udruge braniteljice se susreću s raznim problemima svojih kolegica, od neriješenog statusa, stambene problematike, pa čak i sa samim zakonom koji ženi braniteljici uskraćuje veliki broj mogućnosti. I nakon toliko godina pojavljuju se

Dan braniteljica 4. lipnja 2016. godine

žene sudionice rata i traže pomoć za svoj neostvareni status. Žene koje su godinama bile u odori, sada su podlegle kroničnim i teškim bolestima. Nemaju se komu obratiti za pomoć jer nisu invalidne osobe iz Domovinskog rata i ne ostvaruju nikakva prava.

Iz evidencije žena braniteljica vidljivo je kako je riječ o ženama različite životne dobi, različitih nacionalnosti (rusinska, srpska, mađarska, njemačka...), različitih intelektualnih sposobnosti, zvanja i stručnih sprema. Također je vidljivo da ih je bilo više od dvadeset tisuća diljem Republike Hrvatske i da pojedini statusi još uvijek nisu riješeni. Udruga BDRVSZ i njen OGVU organiziraju okrugle stolove s raznim temama s ciljem priznavanja sudjelovanja žena u ratu te posljedica nakon rata. Obrađene su teme o bolestima proisteklim nakon borbenih djelovanja, kako se doživljava žena u odori, kako se ona danas asimilira u društvu te mnoge druge neriješene teme o ženi braniteljici.

Udruga sada već i tradicionalno organizira Festival neobjavljene domoljubne poezije «Pjesmom protiv zaborava» koji se održava u sklopu «Dana sjećanja na žrtvu Vukovara». Sudionici su samog Festivala punoljetne osobe diljem Republike Hrvatske, pa čak i dijaspore. Nakon samog Festivala izdaje se i zbornik pjesama. Na taj se način omogućava braniteljskoj populaciji izlazak u javnost te da njihova pisana riječ dođe do čitatelja i ostane trajno zabilježena.

Udruga ima i svoju kreativnu radionicu

u kojoj se žene braniteljice druže, razgovaraju, uče kreativnom radu te prisjećaju onoga što su naučile od svojih baka i drugih žena. Jednostavno rečeno, osjećaju se i dalje korisne, a pri tom pomažu i svojoj zajednici. Najveća je korist samopomoć jer žena kao žena i danas je prepuštena sama sebi. Kroz kreativnu radionicu sklapaju se i nova poznanstva te ostvaruje suradnja sa ženama iz cijele Republike Hrvatske.

Organiziraju se izložbe fotografija, slika i skulptura. Udruga je 1. 10. 2016. godine izložbom fotografija žena braniteljica i rukotvorinama iz kreativne radionice uveličala obilježavanje obljetnice pada sela Petrovci te otvaranje spomen-sobe poginulih branitelja sela.

Izložba rukotvorina u Petrovcima

Kroz ovakav način rada Udruga prikuplja informacije, podatke o ženama, ostvaruje kontakte s raznim ministarstvima, posebice Ministarstvom branitelja, i nastoji pomoći na bilo koji način ženi braniteljici. Posebno je važno što je žena, sudionica obrambenog Domovinskog rata, opet aktivna i ponovo se bori.

Irena Đuđar

ОЗНАЧЕНА 25. РОЧНІЦА СТРАДАНЯ ЖИТЕЛЬОХ МИКЛОШЕВЦОХ

На День независности Республики Горватскей, 8. октобра, у Миклошевцох означена и 25. рочніца страданя и вигання жительох зоз валалу котрей присуствовали числени домашні и госци.

Означоване започало на 10,00 годзин зоз Службу Божу за шицких страдалих котру у грекокатолицкей церкви Рождества Пресвятей Богородици на руским и горватским язике служели о. Яким Симунович, парох миклошевски и викар славонско-сримски и римокатолицки парох Крешимир Арачич зоз Берки. По Служби, у центре при памятніку, после интонованя державней гимни и шветочней писні Руснацох у Републики Горватскей зоз минути цихосци указана чещ погинутим особом.

Молитву предводзел парох миклошевски Симунович

Покладане венцох при памятніку погинутим у Отечественной войны

У привитним слове Дюра Бики, председатель Месного одбору, начишлел мена страдалих особох зоз того часу и здогаднул на їх немилу судьбу на котру ше не шме забуц. Венци и швички опрез памятніка положили Антун Жагар, председатель Жупанийскей скупштини Вуковарско-сримскей жупаниі зоз сотруднікама, у мено Општини Томповци технічни министр газдовства Томислав Паненич (потерашні началнік Општини Томповци), заменікове началніка Здравко Звонарич и Мирослав Лікар. Швички покладли и члени Месного одбору Миклошевци, Здруженя женох, Здруженя рибарох „Леняк“, школяре Подручней школи зоз директорку др Ана-Марию Зулич.

Зоз пригоднима словами бешедовали министр Паненич и председатель Жагар, а потим отримана заедніцка молитва хтору предводзели паноцове Симунович и Арачич.

Означоване дня страданя організовали Општина Томповци и Месни одобор Миклошевци.

Дю. Лікар

ОЗНАЧЕНА 25. РОЧНІЦА СТРАДАНЯ ПЕТРОВЧАНЬОХ

Означоване 25. рочніци позабиваних и несталих наших людзох у Отечественной войны почало 01. октобра зоз покладаньом венцох и паленьом швичкох на грекокатолицким теметове у присустве општинских власцох, представительох Жупаниі, политичних партийох, культурних здруженьох и здруженьох Отечественной войны, школярох ПШ Петровци, валалчаньох и других госцох котри того дня наци-

вели нашо место.

Службу Божу на теметове за шицких несталих и погинутих служел наш петровски паноцец Владимир Седлак. Означоване ше предлужело у самим центре валала зоз шпивацку групу КУД-а «Яким Гарди» зоз интонованьом гимни Републики Горватскей, гимни України и святочней писні Руснацох у РГ.

После минути цихосци за погинутих и несталих, председатель Општинскей ради Општини Богдановци Андрия Кризманич привитал шицких нацивительох, домашніх и госцох. Кратшу програму зоз свою учительку виведли школяре ПШ Петровци.

Нацивительох привитал и началнік Општини Богдановци Юрай Михайлович, а спред Жупанийскей скупштини председатель Антун Тони Жагар

Спомин хижа у Петровцох

и председатель подружніци ГСП АС Томповци, Дюра Бики.

Новоушорену Памятну хижу за шицких бранительох Петровцох у центре валала Отворел перши заповиднік Петровцох Степан Горнунг и началнік Општини Богдановци Юрай Михайлович, а после пошвещаня спомен хижі шицки нацивители могли порозпатрац новоушорени простор.

Звонко Костелник, проф.

Молитва и покладане венцох на теметове

ОТРИМАНА 55 СХАДЗКА РАДИ РУСКЕЙ НАЦИОНАЛНЕЙ МЕНШИНИ ВУКОВАРСКО- СРИМСКОЙ ЖУПАНИИ

На схадзки хтора отримана 22. септембра того року, члени обвисцени о новим уряду Ради котри ше находзи у Вуковаре на адреси К. Алойизия Степинца 45 и котри дзеліме зоз Раду Рускей националней меншини Городу Вуковару. Роботни час Ради за странки у Вуковаре пондзелком и швартком од 8,00 по 16,00 годзин, а вовторком, стреду и пияток у Винковцох.

У 2016. року у Петровцох отримани Дзень националних меншинох Вуковарско-сримскей жупаниі. Руска национална меншина були домашня, а од меншинох хтори члени Координації радох и представительох националних меншинох Вуковарско-сримскей жупаниі наступели: Руснаци, Словаци, Бошняки, Мадяре, Серби, Українци и Немци. Албанска и ромска национална меншина не були у можлівосци на-

ступци на манифестации.

Дзень Руснацох у Републики Горватскей святочно означени у Вуковаре, у Городским музею, дзе наступели шицки нашо дружтва зоз руским пред'знаком. Святочна академия була досц нащивена, а мали зме и госцох зоз Войводини. Пред саму академию була промоция кнїжки «Народне облечиво и танци Руснацох».

У Старих Янковцох отримана IX Рутеніяда за дзеци основношколского возросту, дзе було екипи младшей и старшей катеогории, а тиж так Рутеніяда була и медзинародного характеру бо же зме мали екипи зоз Войводини. На схадзки ище принесене и одлучене же Рада зоз 2.000,00 кн будзе софинансовац превоз дзеццох до Ораховици на Летну школу.

Марияна Джуджар

ПАРТ ВУКОВ

На схадзки отриманей 25. мая того року єдногласно усвоєни Правилник о работи Партнерскей Ради за подручје Вуковарско-сримскей жупаниі, а тиж так направена и розвойна стратегия Вуковарско-сримскей жупаниі. Стратегия подзелена на:

1. Просторни ознаки
2. Анализу стану
3. Резултати вивершеня скорейших стратегийох
4. Препознаванє розвойних потреб и потенциялох
5. Стратегийни рамки
6. Политика Жупаниі спрам територіялног и урбаног розвою
7. Вивершенє
8. Провадзене и вреднованє стратегий
9. Жупанийске партнерство
10. Горизонтални принципи
11. Звити о вивершеном скорейшим вреднованю
12. Звит о вивершеной стратегийнри прецени о впливу на штредок

На схадзки отриманей 14. октобра анализовало ше написане и робело на SWOT анализи.

Положенє и основни просторни характеристики Вуковарско-сримскей жупаниі

Вуковарско-сримска жупания найвосточнейша жупания у Републики Горватскей, вкупней поверхносци од 2.448 км², цо значи 2,8% вкупней поверхносци, односно 4,3% копновой території Горватскей.

Жупания ма барз добре географске положенє прето же граничи з двома державами, на востоку з Републику Сербию, а на югу з Босну и Герцеговину и легко є доступна шицким фйтом превожена (драги, гайзибани, водово и воздушни линии) цо ю твори до значного транспортного центру.

Вуковарско-сримска жупания состої ше од 31 локалней самоуправи, од чого 5 городи (Вуковар, Винковци, Жупаня, Илок и Оток) и 26 општинох хторим припадаю 84 населєня.

Управне и административне шедзиско жупаниі у Вуковаре, док Винковци найвекши город спрам числа жительох.

Континентална Горватска облапя простор на котрим жиє 2,96 милони жительох, так же БДП по жителю нашей региї 64,1% процента ЕУ. Вуко-

НЕРСКА РАДА ЗА ПОДРУЧЕ ВАРСКО-СРИМСКОЙ ЖУПАНИИ

варско-сримска жупания змесцена до Континенталней Горватскей цо значно очежшало ей положене и ограничело капацитет у поцаговану средствох зоз фондох ЕУ прето же з положеньом Городу Загребу, котри понад просеку ЕУ, штучно звекшана и развитосц самей Вуковарско-сримскей жупаниі и зоз самим тим звекшана учасц власних средствох у софинансовану проєктох на 40,50, та аж и 60% од вкупней вредносци.

Спрам службових резултатох Попису жительох зоз 2011. року на подручу Вуковарско-сримскей жупаниі жиє 179.521 житель.

Податки Попису зоз 2011. року непощредно непоровнујуци зоз податками Попису зоз 2001. року, як ані зоз податками скорейших пописох прето же ше статистична дефиниция вкупного жительствова применена у Попису зоз 2011. року розликує од гевтих хтори применени у скорейших пописох. И попри того приказани индекс поровнаня зоз предходним пописом котри указує на значне зменшане вкупного числа жительох од аж 12,3% у одношену на стан зоз 2001. року кед Жупания мала 204.768 жительох. Вуковарско-сримска жупания спрам тих истих податкох жупания зоз најподлејшима демографским указателями.

Податки Преценьованя жительох штредком 2014. року указую на предлужоване негатиного тренду, точнейше видзи ше зменшане вкупного числа жительох од 3,4% у одношену на 2011. рок. Негативни демографски тренди характеристични за векшину славонских жупанийох з чим ше Вуковарско-сримска жупания уклочує до широкого тренду зменшаня числа жительох на подручу восточней Горватскей.

Жупания зазначає густосц населеносци од 73,2 жительох/км² у 2011. року, зоз чим ше находзи на еденастим месце од 20 жупанийох. Просекова густосц населеносци у Републики Горватскей виноши 75,7 жительох/км² у 2011. року. Од славонских жупанийох Бродско-посавска и Осєцко-бараньска жупания чишля дакус векшу густосц населеносци од Вуковарско-сримскей жупаниі.

Спрам демографского вирахунку концом 2011. року 49,1% вкупного числа

жительох жило у 5 жупанийских городох, док других 50,9% жительох жило у 26 општинох. Учасц городского жительствова у вкупним жительствоу, у одношену на процент Републики Горватскей дзе учасц городского жительствова 70,4%, потвердзує ей рурални характер.

Спрам числа и учасци жительох 48% локалних єдинкох ма медзи 3.000 и 10.000 жительох, хтори знача 42,13% вкупного жительствова Вуковарско-сримскей жупаниі.

Досц вигодна характеристика же барз малу учасц маю єдинки зоз меней од 1.500 жительох (6,5%) и по тим Вуковарско-сримска жупания вельо лепша од национального уровню на котрей им тот учасц виноши 14,24%.

Податки о пременки числа жительох указую же найугроженши найменши локални єдинки прето же швидко траца жительох. Медзитим, за Жупанию окреми проблем же и вельки урбани вароши траца жительох, а цо указує на вкупни резултат цалей Жупаниі.

Природни прираст як розлика живородзених и умартих особох у Вуковарско-сримскей жупаниі остатні пейц роки континуовано негатино, з тим же ше у тим периодзе зоз -521 звекшал на -619. Ище неповольнейши податок тот же ше негатино прираст у тим периодзе значно звекшал, цо ше видзи и през зменшане виталного индексу (число живородзених на 100 умартих) зоз 77,7 у 2010. на 72,7 у 2014. року.

Попри того, Жупания континуовано зазначає и негатино число миграцийох, цо значи же вецей жительох одходзи як цо ше приселюю.

Главни фактор негатиного числа миграций углавном миграций до других жупанийох у хторих число одселених значно надвиснує число приселених особох.

Спрам податкох Державного заводу за статистику Вуковарско-сримска жупания у 2014. року зазначає найвекше негатино число миграций медзи жупаниями (-1272 особи) як и найвекше негатино число вкупней (нукашней и вонкашней) миграций жительох (-2579 особи).

Указателе старосней структури жительох указує на тренд поступного стареня жительствова цо у складзе зоз трендом на национальном уровню. Гоч просековна старосц жительствова Вуко-

варско-сримскей жупаниі виноши 40,6 роки, учишлює ше до Жупанийох з просеково најмладшим жительствоу, индекс стареня хтори виноши 98,3% и коефициент старосци од 23,0% указую же жительство Вуковарско-сримскей жупаниі вошло до процесу стареня. Шицки хасновани демографски указателе лем потвердзую же ситуация барз подла и кед же ше предлужа негатино тренди, демографска структура би могла постац озбиљне препречене у будучим розвою жупаниі.

Спрам податкох Державного заводу за статистику за 2015. рок, тирване живота у Вуковарско-сримскей жупаниі нїзше за два роки од просеку Републики Горватскей и виноши 75,5 роки. Розлика вираженша за хлопох як за жени, дзе на уровню Републики Горватскей виноши 74,3 роки, а на уровню Жупаниі 71,9. Жени у Вуковарско-сримскей жупаниі можо обчековац у просеку 7 роки длигши животни вик од хлопох.

Заклучене: Гоч у медзичаше приходзело до пременкох у статистичней дефинициі вкупного жительствова, поровнане резултатох попису жительствова зоз 1991. и 2001. р. зоз резултатох попису жительствова 2011. р. указує же то подруче ведно и место природней депопулаций як доминантних динамичних демографских процесох у Вуковарско-сримскей жупаниі.

Проф. др сц. Дражен Живич з Институту Иво Пилар гварел «процес демографского стареня најзначнейши структурно-демографски процес у Вуковарско-сримскей жупаниі, хтори импликує значнейши поремецєня у функционалних старосних групох, окреме у домену биодинамики и економскей активносци жительствова. Основни динамични и структурни процеси указую на ослабљоване и кризу у формовану власних демографских потенциялох необходимых за наставане стабилного друштвеного розвою и економского напредованя того подруча. Прето барз нужне дефиноване и запровадзоване мирох порушующей популацийскей политики на локалним уровню у домену репродукций и просторного порушованя жительствова» (Живич; 2012.)

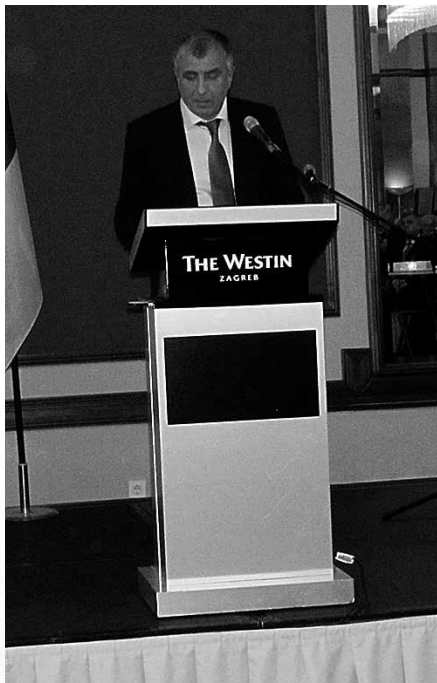
(Предлужи ше...)
Марияна Джуджар

Стреду, 19. октобра, у загребским готелу «Вестин» отримане дипломатске примане з нагоди визначованя 25. рочніци укарїнскей независносци хторе, з боку Союзу Русинох нащивела делегация у сосатве Звонко Костелник, Мелания Пап, о. Владимир Седлак, Вера Павлович, Владимир Провчи и Олгица Мудри.

На святачносци були присутни числени госци зоз явного и политичного живота РГ, медзи иншими помощнік председателя Горватского собору Желько Райнер, совитніки председатели РГ Мато Гранич и Дарио Михелин, бувши председатель РГ Степан Месич, городоначалник Загребу Милан Бандич, представителе явного, культурного, вирского живота Укарїнцох и Руснацох у РГ и числени дипломатски делегации странех державох змесцени у Загребе.

Амбасодор Укаріни у РГ Олександр Левченко отримал бешеду у хторей поровнал судьбу укарїнского народу зоз судьбу горавтского народу. У України ше водзи война за очуванє територіялней єдинственосци. Горватски народ през рижни гуманитарни акції указує порозумєнє за старданя Українцох. На приклад, на Ядранским морю того року ше регабилитовало вельке число дезцох страдалих укарїнских бранітельох и дзеци вибеженцох. До тей благородней якції активно бул уключени Город Варждин, Вараждинска жупанія и Вараждинска бискупія котри того року фінасовали одпочивок пейдзе-

шат дзецох зоз Чернівецекей обласци зоз хтору маю побратимени вязи на побережю Хвара.

Гуманитарна акція приманя укарїнских дзецох на Ядрану уж постала окремно дорушуюца приповедка у исторії укарїнско-горватского приятельства. До ней уключени стотки людзох у Горватскей и України, числени приморски города и практично шицки жупанії Горватскей хтори ше старю о дзецох зоз побратименима обласцами у України. Ведно влоні и того року на Ядрану перебувало вецей як 1300 укарїнских дзецох. Ище єден винімково значни гуманитарни проект уж други рок тирва на уровню укарїнско-горватских вязох, а то преберане

горватских искуствох у зопераню посттравматского синдрому при ветеранох. Стажиране у РГ прешло вецей як 50 психологох и психиятрох з України, а од септембра фаховци зоз РГ почали тримац преподаваня у України. Зоз тим проектом годни буц спашени числени млади животи.

Тиж так Україна активно преучує и активно пербера горватске воєне и повоинове искуство у числених сферах, медзи иншим и стараню о вибеженцох, мирну реинтеграцию окупираних подручох, організованя локальних виберанкох у воєних условийох, документованє злодійствох, амнестованє колаборантских бойовнікох, социялне адаптованє ветеранох и розминированє.

Дезкуюци шицким хтори пришли на преславу 25. рочніци независносци

НОХ РГ НА 25. РОЧНІЦИ У ЗАГРЕБЕ

України амабасадор Левченко нагашел же 25 роки у историйней перспективи не випатра вельо, але тельо часу досц же би ше потвердзело же єдна держава зажила и будзе жиц. У марцу 2014. року цала демократска заєдніца станула на бок України и осудзела ноторне потупйованє медзинародного права з боку Росії. Уникатност нешкайшей України у тим же попри того же водзи охронебну войну, успишно витворює и евроинтеграцийни реформи. По концє рока можеме ше наздавац утаргованю визного режиму медзи Україну и ЕУ. Будзе то логичне и заслужене одлученє, а ведно и моцна демонстрация солидарнєци.

Амбасадор Левченко додзелєл припозная за сотрудицтво городоначалніком Загребу, Липику и Задру, а окреме виражел подзековонєц велькому приятелю України и украинского народу председателюви Влади РГ Андрейови Пленковичови, хтори донєдавна бул на длужносци председателя висланства Европского парламенту у України и председателя парламентарней ґрупи за сотрудицтво медзи ЕУ и Україну. За винїмно вельке доприношенє председатель України Петро Порошенко одликовал Андрея Пленковича з орденю «За заслуги». Бешєда закочена зоз привитом «Слава України! Салва Горватскей!»

У ЗАГРЕБЕ ОТРИМАНА ПРОМОЦИЯ КНІЖКИ О СТРАДАЮ РУСНАЦОХ У ОТЕЧЕСТВЕНЕЙ ВОЙНИ 1991.-92.

Всуботу, 15. октобра, у організації Иринєя Мудрого, Представителя рускей националней меншини Городу Загребу, отримана промоция кнїжки Миколи Папа «Стараданє Русанцох у Отечествоней войны 1991.-92.» хтора у виданю Союзу Русинох РГ друкована 2015. року. Промоция отримана у велькей сали комплексу «Кромос», а присутних привитал домашні мр сц. Иринєй Мудри, хтори нагашел же чєсц представиц автора и кнїжку хтора документовано наводзи велькосц жертви руского народу у РГ цєком Отечествоней войны. Присутних у мєно видавателя кнїжки привитала председателка Союзу Русинох РГ Дубравка Рашлянин, а о самим дїлу кратко бєшєдовали Вєра Павлович, редакторка кнїжки, рецензєнт кнїжки Иван Ґрчич, др Томислав Мишир, автор анализи кнїжки, новинар Юрай Бичанич хтори читал виривки и сам автор кнїжки Микола Пап. Покровителє промоції кнїжки Представителє рускей националней меншини Городу Загребу и Совит за национални меншини РГ.

Вєра Павлович

З лїва на право: автор кнїжки Микола Пап, Таня Кренїцки и Йоаким Павлович

Публика у Загребе

Привитне слово Дубравки Рашлянин, председателки Союзу Русинох РГ

Друженє после промоції

Промоция кнїжки

У ГОСЦОХ У МАДЯРОХ

Руснаци у Горватскей добре сотру-
дзую зоз другима националними мен-
шинами, а то подтвердзую и наступи
на манифестацийох других менши-
нох. На таки способ не лем же жадаме
представиц себе и дознац о других,
але маме можлівосц пестовац культу-
рну рижнородносц и указац зєдине-
носц у розличносци.

На поволанку мадярского дружтва
«Шандор Петефи» зоз Чаковцох, 9. сеп-
тембра миклошевске Културно-уметні-
їцке дружтво «Яким Говля» госцовало
у сушєдних Чаковцох на 6. Манифес-
тації мадярскей националней менши-
ни. Скорей програми шицки учашніки
у дефилеу прешейтали од школи по
Мадярску хижу, опрез котрей напра-
вели вельке коло и у провадзєню «Ча-
ковских бетярох» одтанцовали весели

чардаш. Потим шлїдзел концерт на
котрим попри домашнього наступели
и други мадярски дружтва зоз Старих
Янковцох, Маринцох, Кородю и Чоно-
плї (Войводина). Члени Женскей шпи-
вацкей ґрупи зоз Миклошевцох пред-
ставели ше зоз двома шпиванками,
док танєчніки одтанцовали «Горніцки
танєц» и «Ей на тарки». **Лєся Мудри**

ОТРИМАНА РОЧНА СХАДЗКА КПД „РУСКИНЯ И РУСНАК“ ЗОЗ ЗАГРЕБУ

У своїх просторийох у Загребе от-
римана порядова виберанкова
Скупштина КПД «Рускиня и Руснак».
За председатєльку Дружтва вибра-
на дипломована архитєктка Оленка
ґршкович, народзєна Пушкаш, а за
тайомніцу дипломована економистка
Олґица Мудрого — одлучєне на Вибе-
ранковей схадзке КПД „Рускиня и Рус-
нак“ зоз Загребу, котра отримана 16.
октобра того року. Члени Управного
одбору Дружтва ише и Ксєния Гнатко,
народзєна Дудаш, Павле Малацко и
Яким Пушкаш.

Члени Дружтва пририхтую ше же
би пред Крачуном зоз другима кул-
турно- уметніцкима дружтвами зоз
Горватскей, членами Союзу Русинох,

пририхтали цаловечаршу програму
у Загребе. Треба надпомнуц же про-
сторїї Дружтва у Ткалчєвєй 33 од
недавна отворєни за членох каждого
пятку од 17 по 19 годзин.

Яким Пушкаш

БОГАТА

Миклошевци 2016

Тогорочна манифєстация култури
Миклошевци 2016 отворєна зоз ви-
ставу малюнокх Владимира Провчия,
хтори у родним валалє указал 22 ма-
люнки квеца у акрилней технїки. О
вистави бєшєдовала председатєлька
Союзу Русинох Рґ Дубравка Рашля-
нин и сам автор. Председатєль КУД
«Яким Говля» зоз Миклошевцох, Слав-
ко Ждиняк, повєд даскєльє уводни
слова о добрим сотрудицтвє мєдзи
двома Дружтвами. Члєни КУД «Яким
Говля» мали нагоду буц госци КД ПґЖ
«Рушняк» у Риєки на културней ма-
нифєстаций «Днї рускей и украинскей
култури» и тото сотрудицтво ше би-
зовно предлужи. Владимир Провчи
прєчитал вибрани твори зоз своїх
двох кнїжкох поезий «Душа як гушля»
и «Цихосц умєра на дланї», а после
промоций кнїжкох подзелєл автоґра-
ми на прикладнікнї кнїжкох хтори до-
стали нащивитєлє тєй подїї.

Вистава Миклошевци

КД «Рушняк на Етно смотри у Риєки»

Того року у Риєки отримана ювилєй-
на 20. Етно смотра. Остатнїх рокох
термин Етно смотри одредзєни на
єшенєски тижнї, та є того року отри-
мана у термину од 27. септембра по 9.
октобер. На нєй, окрем меншинских
КУД-ох, наступали и профєсионални
шпивачє и забавачє, мєдзи иншима
Ален Полич, Катя Будимчич, Марио
Липовшєк и други.

Тогорочна новосц же Дружтва отво-
рєли своєю дзєвери явосци и же ука-
зали дзє, цо и як робя. КД «Рушняк»
своєю дзєвери отворєло 27. септембра
у Мєсним одборе Млака од 16,00 по
20,00 годзин, а предтєсвєло ше зоз
вєцєй своїма активносцами хтори
ше змєновали кажди пол годзини.

И ТВОРЧА ЄШЕНЬ КД «РУШНЯК»

Дні отворених дзверох - Десанка Дудаш и Верица Провчи

Так нашивителе мали нагоду розпа-трац виставу малюнок подобовой секції Дружтва, слушац преповаданя на теми «Руснаци, народ хтори неста-ва», «Тарас Шевченко поета, маляр и родолюб», «Мальоване як гоби», присуствовац промоциейм кніжкох Владимира Провчия и Бисерки Вукович, слушац концерт руских народних писньох, бешедовац зоз членами КД «Рушняк» и коштовац руски национални єдла и колачи котри порихтали Верица Провчи и Татьяна Крамер.

Етно смотра Риеки

Дружтво ше промововало и 29. сеп-тембра на Фестивалу поезиї при Демократскей заєдніци Мадярох и то зоз виставу малюнок насталих на Подобовой колонії, а тиж так и як часц проекту «Баканалиє - бака не оталь»

хтори обдумали студентки штвартого року культурології зоз намиру указо-ваня националних єдлох жительох Риеки, хтора конкурвала за Европску престолніцу культури 2020. року. КД «Рушняк» порихтало рецепт за два нашо тардицийни єдла и украсел свой штанд зоз нашима часописами и кніжками. Варело ше папригаш зоз капустову салату, а представени и бобальки, рейтеши и ролати. Други национални меншини як цо Словаци, Чехи и Италияне вибрали пражени єдла хтори швидше були готови, але праве пре длуге варенє папригашу прицагли зме повагу и телевизийних екипох Призми и Риецкей телевизії, а була то нагода и вецей бешедовац о Руснацох и рускей кухні. Представяне националних кухньох було у просторе бувшого супермаркету «Бернарди» у центру городу.

Верица и Владимир Провчи и Мирта Блажевич

На збуваню отримани и кратки петна-цминутови концерт Дружтвох на котрим руски шпиванки шпивали дует Верица и Владимир Провчи, а тиж так потолковане и руске народне облечиво. У дальшей прогарми отримани ище вельки професионални концерт на котрим наступел и Борис Денисюк, але и шаховски турнир хтори орґанізовали прешлорочни побидніки, сербске КУД, а побиду того року однесла Матка Словакох, хторей припадла чесц орґанізації шаховского турниру нароч.

Варенє папригашу

Тогорочна Етно смотра у Риеки длуго тирвала, але и допринесла культурно-му и гастро понукнуцу Риеки.

Фестивал поезиї националих меншинох Приморско-горанскей жупаниї

Фестивал поезиї при Демократскей заєдніци Мадярох - учашнік Владимир Провчи

Дзешати ювильейни фестивал поезиї националних меншинох Приморско-горанскей жупаниї отримани 29. септембра на 17,00 годзин, а того року наступели дваецц поетове. Орґанізатор була Демократска заєдніца Мадярох у їх просторе. Опрез КД «Рушняк» наступели Бисерка Вукович и Владимир Провчи хтори пречитали вирички зоз своїх кніжкох. Збуване предлужене зоз Подобову колонию на котрей участвовали тройо авторе подобовой секції КД «Рушняк».

Владимир Провчич

ОТРИМАНИ “ПЕРШИ АПЛАУЗ”

У організації КУД “Осиф Костелник” зоз Вуковару и Союзу Русинох Републики Горватскей 22. октобра отримана пята манифестация дзецинскей творчосци “Перши аплауз”. Програма започала на 15.30 годзин зоз покладаньом венцох при крижу на уцеку Вуки до Дунаю. Культурно-уметницька програма отримана у Хижи Лавослава Ружички зоз початком на 16.00 годзин. Од визначних госцох були присутни Даворка Крайнович Налетилич спред Городу Вуковару, потим Борис Бучко, председатель рускей ради ВСЖ и председатель Координації рускей националней меншини Републики Горватскей, Звонко Костелник, член Совиту за национални меншини Републики Горватскей, Вера Павло-

Покладанє венцох при крижу на побережю Дунаю

вич, редакторка руских виданьох при Союзу, Златко Мезеї, висланїк городоначалніка городу Дякова и парохове зоз Петровцох и Райового Села о. Владимир Седлак и о. Олег Закалюк. У програми наступели дзецински ансамбли КУД “Зора” зоз Пишкуревцох, КУД “Ловро Ежек” зоз Мариї Бистрици, КУД “Яким Гарди” зоз Петровцох, КУД “Яким Говля” зоз Миклошевцох, КУД “Осиф Костелник” зоз Вуковару и Дружтво “Руснак” зоз Петровцох. Програму двоязично, по руски и горватски, водзела Мария Закалюк. После програми шицки учашніки пошли на вечеру и заєдніцке дружнє до ресторану Quo Vadis.

Манифестация отримана зоз финансийну потримовку Совиту за национални меншини Републики Горватскей и Городу Вуковару.

Любица Гаргай

Публика на культурней манифестациї «Перши аплауз»

ОТРИМАНИ ФЕСТИВАЛ ТАМБУРОВИХ И НАРОДНИХ ОРКЕСТРОХ „МЕЛОДИЇ РУСКОГО ДВОРУ” У ШИДУ

У організації Культурно-просвитного дружтва “Дюракиш” зоз Шиду організовани дзевяти Фестивал тамбурових и народних оркестрох „Мелодії Руского двору”, котри ше отримал всоботу, 3. септембра, налетней бини у порти Летней владическей резиденції. На фестивалє наступели домашнє КГД “Дюракиш” зоз Шиду, КУД “Яким Гарди” зоз Петровцох, Дом культури з Руского Керестура, КУД “Жатва” з Коцура, Горватске культурне дружтво

зоз Шиду, Руски ултурни центр з Нового Саду, КУД “Петро Кузмяк” з Нового Орахова и КУД “Тарас Шевченко” з Дюрдьова.

Петровске КУД “Яким Гарди” шидскей публики и госцом представело ше зоз писню «Придз пред сушеда» котру у дуету одшпивали Аня Гришук – Гайдук и Михайло Голик, и єдну соло писню одшпивал Михайло Голик под назву «Дунаю рико». Нажаль, награда Петровчаньом ше не ушла, а фахови жири награду „Еугена Сабола Гени” у категорії вельки оркестер додзелел оркестеру Руского культурного центра з Нового Саду, у категорії мали оркестер КУД-у „Петро Кузмяк” з Нового Орахова, а найлєпш у компо-зоцию виведол Тамбурови оркестер КУД “Тарас Шевченко” з Дюрдьова зоз солистку Тамару Салаг. Публика за найлєпш оркестер вибрала домашнїх, КГД “Дюракиш” зоз Шиду.

У ревяляней часци наступел Тамбурови оркестер „Да не умре тамбура

зоз Шашинцох хтори виведли венчик войволянских и сримских народних шпиванкох. У рамикох фестивала отворена вистава етно-штандох Здруженя женох „Радосц” з Бачинцох, „Бикичанки” з Бикичу, „Жридо” з Беркасова, женох зоз КГД “Дюракиш”, штанд мали и малженска пара Миряна и Борислав Барна, як и НВУ „Руске слово”, хторе представело свойо виданя..

Звонко Костелник

ОЗНАЧЕНИ КРАСНИ ЮВИЛЕЇ У МИКЛОШЕВЦОХ

Того року ше наполнели 160 роки од народзенья о. Владимира Лабоша

У грекокатолицкей церкви Рождества Пресвятей Богородици у Миклошевцох 16. октобра, парох о. Яким Симунович, викар славонско-сримски, преславел зоз вирнима 45 роки од пошвеця и 40 роки духовного обслугованя у тим месце. По Служби Божей, котру и предводзел, вон подзеквал вирним на добрим и длугорочним сотрудицтву, отримованю вири и духовного живота. Тиж так, здогаднул на 160. рочницю од народзенья и 43 роки службованя у Миклошевцох паноца Владимира Лабоша, котри пред 110 роками участвовал у будованю тей церкви.

Такой по приселеню, 1850. року, миклошевски Руснаци у новим краю предлужели пестовац тото цо започали у Руским Керестуре лебо у Коцуре. Закупели два хижи у хторих вецей роки хасновали за богослуженя и школу. Спочатку не мали свойого душпастира, а кед же и жил у Миклошевцох було то за кратки час. Аж 1882. року до валалу приходзи о. Владимир Лабош, хтори вирних обслуговал полни 43 роки. За собу зохабел глібоки шліди, а седемдзешатих рокох, тедишні най-

старши жителе, вецей раз споминали свойого паноца зоз младосци. Бул почитовани, вше нашол часу побешедовац з людзми, посовитовац их и през цали час службованя у Миклошевцох дзелел ведно зоз

вирнима и добре и зле. Предводзел будоване нешкайшей церкви хтора пошвецана 1907. року. Умар 1925. року и як єдини миклошевски паноец поховани є на грекокатолицким теметове.

Зоз пригоднима писнями поетеси Меланиї Римаровой оцови Якимови Симуновичови у мено Церковного одбору и шицких вирних повинчовали школяре Анамария и Матей Мудри. На концу предводзени зоз паноцом Симуновичом числени вирни зоз шпиваньом Многолітствія пожадали же би ше и надалей очувало виру и затримало духовни и традиційни звичаї у валале. **Дю. Лікар**

ВУКОВАРЧАНЕ ТОРЖЕСТВЕНО ПРЕЛСАВЕЛИ КИРБАЙ

Внедзелью, 30. октобра того року, грекокатолицки вирніки у Вуковаре торжественно преславели найвекше швето їх парохії Кирбай и швето Христа Царя. Служба Божа почала на 11,00 годзин, а попри вуковарского пароха Владимира Маґоча сослужовали и госцюючи грекокатолицки паноцове Йоаким Симунович зоз Миклошевцох, декан сримски Михал Режак зоз Шиду, Дарко Рац зоз Бачинцох, петровски парох Владимир Седлак хтори наказовал и причащал вирнікох, и троме римокатолицки паноцове, паноец Степан Марославец, Деян Чаплар зоз вуковарскей церкви Кралїца мученикох и Марян Гламочак зоз вуковарскей церкви св. Филипа и Якова.

И попри красней и сухой хвилі святочна процесия коло церкви ище раз указала же вуковарска грекокатолицка парохия вше старша и же нет вельо вирнікох.

Вера Павлович

КРИЖЕВСКИ ВЛАДИКА ПРЕСЛАВЕЛ КИРБАЙ З ОСЕЧАНЯМИ

Владика Кекич з вирнима у Осиеку

У Осиеку, внєдзелю 30. октобра, у церкви Христа Царя, преславане храмове швето, народски волане Кирбай. Окреме шветочно було прето же Службу Божу предводзел крижевски владика кир. Никола Кекич хторого пред початком Служби, у мєно парохиянох, привитала Хана Пешо и подаровала му букет квеца. Сослужовали о. Никола Ступяк, парох з Каніжи, фра Золтан Дукаи зоз францисканского манастира з Осиеку, фра Анто Перван гвардиан капучинского манастиру у Осиеку и домашні парох о. Любомир Стурко. Апостол шпивала с. Лаврентия, Євангелию читал о. Никола Ступяк, а наказовал владика Кекич. Владика ше огляднул на историю початку преслави швета Христа Царя, на потребу же би Царство Боже зажило у каждому чловеку, а окреме християн длужен ос-

луховац Божо слова и жиц по Божих заповидох, наглашел владика. Тиж потолковал же Царство Боже, прєложено на нешкайши, сучасни язык значи же то цивилизация любви, бо Бог то любов и любов нам дава, а нас поволує же бизме ю ширєли медзи своїма ближніма.

Попри векшого числа шєстрох Василиянок, було и шумне число вирних и їх госцох, та каплічка Христа Царя була цалком полна, цо оддыховало з ище шветочнєйшу атмосферу. На Служби шпивали шєстри Василиянки, а по Служби Божєй владика мировал. Потим ше парохиянє и їх госци дружели з владиком, паноцями и шєстрами у порти, дзе шєстри Василиянки за шицких пририхтали слани и слатки лакотки, кафу и сок.

А. Балатинац

Вирни на Служби Божєй

КИРБАЙ И 1 ПАРОХИИ У

Грекокатолицка парохия Покрова прєсвятей Богородици у Петровцох внєдзелю, 02. октобра того року, свєточно прєславела свой Кирбай и ювилей 180. рочніци од снованя парохии. Правда, ювилейни рок почал ище 25. мая, на дзєнь кєд парохия з декретом владика Гавриїла Смичикласа давного 1836. року постановєна, алє ище тєди одрєдзєне же централна прєслава рочніци ма буц на сам Кирбай.

Архиєрейску Службу Божу служєли двомє владиковє: кир Никола Кекич, владика Крижевски и кир Дюра Джуджар, апостолски єгзарх за грекокатолицох у Рєпублики Сєрбиї, котри бул и госц казательнік. Сослужовали им числєни паноцєвє з Апостолского єгзархату, Крижевскєй єпархии и Дяковско-осєцкєй римокатолицкєй архиепархии. Владикох, паноцох и госцох привитали по горватски, руски и украински Домагой Гаргай и Дария Рац.

У своєй казанї на вєцєй язикох владика Джуджар визначєл Марийов приклад. З нього нас храбрєл войсц до духовнєй глїбини, нє оставац лєм на вонкашнїм, притулиц шє гу Господу на Марийов способ и брац ласку од його котри є жридло живєй води.

Свєточноц зоз своїм приходом возвелїчалои члєн Совиту за национални меншини у Рєпублики Горватскєй, пан Звонко Костєлник, прєдставитєлє локалнєй самоуправи на шицких уровнєох прєдводзєни з началніком Општини Богдановци, паном Юриєм Михайловичом, прєдсидателька

80. РОЧНИЦА ПЕТРОВЦОХ

Пам'ятка на тогорочни Кирбай у петровській церкви Покрова Пресвятей Богородици

Союзу Русинок у РГ, пані Дубравка Рашлянин, представитель општинской рускей ради и тайомнік КУД-а „Йоаким Гарди“, пан Владимир Дудаш и велі вирни з рижних парохийох Славоніі, Сриму и Бачкей дзе жиє наш народ. По архиерейской Служби Божей бул одпустови обход и потим можлівосц стретнуца и бешеди з углядніма госцами у церковней порти. Потим, уж як тому шлід, госци и домашні предлужели кирбайску радосц у обисцох при столє, а дзеци у пополадньових годзинох и на кирбайским вашаре. Кирбайску преславу од новинок медийно попровадзели Нова думка, Руске слово, од интернет порталох Союз Русинок у Републики Горватской, Ruthenpress, Крижевска епархия, од радиох Радио Вуковар, Интернет радио „ММУ Срим“, а од телевизийох Винковска Телевизия.

Святочна процесия коло церкви

ПАЛОМНИЦТВО СВЯЩЕНІКОХ ЗАГРЕБСКОЙ МИТРОПОЛІЇ ДО МАРИЇ БИСТРИЦИ У ЮБИЛЕЙНИМ РОКУ МИЛОСРЕДИЯ

Окрем центрального официєльного паломніцтва наших вирних на свойо духовни жридла у Ювильейним року Милосердия котре ше одбуло на Завитни дзень, на треци дзень Русадльох у Водици и Руским Керестуре, священіки Крижевскей епархії як часц єдней векшей целосци котра ше вола Загребска митрополия (облапя вецей надвладичества: Загребске, Крижевске, Вараждинске, Сисацке и Беловарске) ведно зоз своїма Пастирами – владиками мали свойо духовне стретнуце у Марії Бистрици, пондзелок 03. октобра того року.

Цалодньовна програма почала зоз зазберованьом священікох опрез церкви и медзисобним здравканьом. Дзепоедни ше священіки ту перши раз по закончених студийох мали нагоду ознова видзиц. Ведно з архиереями, вошло ше до церкви шпиваючи Марийово писні. Обишло ше олтар и пополнело церкву. Учасц на паломніцтву брало коло 250 священікох, седем владикох и кардинал митрополит Йосиф Бозанич.

За каждую часц програми бул задлужени дзепоеден спомедзи владикох. Так вараждински владика Йосиф Мрзляк, дал духовни импулс у пририхтованю за Св. споведз. Крижевски владика Никола Кекич зоз священіками нашей епархії служел Акатист на чесц пресвятей Богородици. Загребски кардинал Йосиф Бозанич предводзел Служ-

Мария Бистрица пред споведз

бу Божу и наказовал.

Пре численосц священікох обед (полудзенок) бул розделени у двох ресторанох, але у обидвох було и владикох и паноцох. Дух заєдніцтва и медзисобного почитованя вимагал же би ше у тих салох спонтано полнели места зоз дружтвом, без одредзених напредок порихтаних групох. Барз чувствительне було же полудзенок бул прави паломніцки: достатни, смачни и нерозтрошни, цо барз важне за єдно паломніцтво такого характеру.

По полудзенку зме окончили молитву Хресней драги. З оглядом же дополадня попадовал диждж, слунко котре пополадню випукло охрабрело нас окончиц тоту побожносц на отвореним идуци од статіі по статистию у молитви и шпиву.

Духовно окрипени и змоцнени у духу заєдніцкей молитви врацали зме ше у вечарших годзинох до своїх парохийох полни упечаткох, бо таки духовни стретнуца у фамельним духу у нашей митрополіі ридко годно позберац, праве пре рижни обовязки и широку територіялну поверхносц котру наша церковна покраїна – митрополия облапя.

Мария Бистрица акатист

ВУКОВАРУ З ЛЮБОВУ

Твойо рани ище печаци,
Твойо памятки ище боляци,
Твойо стретнуца ище джобаца,
Твойо очи смутно патраци.

Твойо коляї з больом вибраздани,
Твойо габи з больом вигойсани,
Твойо дні з больом вишвитани,
Твойо ноци з больом преплетани.

Твоя прешлосц слунково дні памета,
Твоя терашньосц престарта по конєц
швета,
Твоя будучносц на младосц очи упе-
ра,
Твоя мрия каждому шерцо отвєра.

Агнетка Костелник Балатинац

МОЛИТВА

Длуго вноци при облаку стала,
у думкох слику родзених мальовала,
руки на молитву моцно сцискала
док ше слиза за слизу з очох котуляла.

У пекле войны вони остали,
анї глас од себе не давали,
вистки на радио
з дня на дзєнь горши поставали
и ніхто не знал повєсц
чи су живи
и чи дакого з ніх ратовали.

Дні ше
як єшеньски молги цагали,
коло ней людзе
Нови рок прєславяли
и док єдни другим винчовали,
ей ше лєм слизи з очох,
як потоки нєпрєсушни
котуляли, котуляли...

Замар глас, нєстал ошмих,
Нови рок ніч добре не ношел,
у вибеженстве
лєм мєщок пластични,
як зайда полна богатства,
осторожно ше ношел.

И док ю шицки по плєцох,
з поцешеньом тапшали,
щєшлїви же живу главу зачували,
з ей очох ше и далєй
лєм горки слизи
котуляли, котуляли...

Агнетка Костелник Балатинац

СИНУ ОХАБЕНИ

Дзе тащок мертви
по ноцох шпивал...
Син там мацери
єдней умар.
Цєло його мертве
спочива под жему чарну...
Дом цєпли, руки
мацеровей нєт...
Я лєжим на фалатку
жеми закопани...
Слухам плаканє мацерово.
Слиза за слизу
око ей жаль роши...
Нєшка нєдзєля,
мац гу синові пришла
кед би на крижу мєно
му нашла.
Я цєло вояка руцене до моря,
цєло хробаца, а молєц
шмату поєд...
Я Руснак вирни своєй мацери.

Звонимир Барна

ЧАРНА ХУСТОЧКА

Чарну хусточку
з глави мацеровей
лєгко не знєєш
вона ту спомин
слиза и боль
смуток у очох
терха на души
празни живот
вчєра
нєшка
ютре
єднакє
шицко єднакє
а болі
болі
так болі
судба
гваря
най им будзе
алє модлїм цє
нє рушай
нє рушай тоту хусточку
чарну
чарну

Любица Гаргай

НАЙ ШЕ НЕ ЗАБУДЗЕ

(18.11.1991.)

Прєшли велі роки
и навше их будзе,
тото цо ше збуло
най ше не забудзе.

Зоз цалєй держави
людзе ше злїваю,
та ше там на грєбох
мертвих здогадаю.

Смутна рика людзох,
колона ше руша,
у цихосци и жалосци
тераз каждая душа.

Там на ширим полю
тиж криж положени,
велі мертви цєла
у дзири найдзєни.

Родичи и велі
венци положєли,
а єст вельо ище
цо су не найдзєни.

Родичи уж велі
тот швет зохабєли,
своєо дзєци вони
не випровадзєли.

У тєй страшнєй войны
велі ше борєли,
за мир и шлєбоду
живот положєли.

Ми тоти животи
вращиц не можєме,
за шицко цо дали
ми им дзєкуєме.

Мелания Пап

ЗАКОНЧЕЛИ 51. ВИНКОВСКИ ЄШЕНІ

(09. — 18. септембер 2016. р.)
«Остатня»

Авторка святочних отвераньох Винковско єшеньох Ана Цвенич, потолковала же главна тема музично-сценскей представи будзе приповедка о врацаню високообразованого легиня до свойого родного краю. Неодлуга по врацаню одлучує ше женіц и организує «Остатню».

Винковски єшені постали популярно-наукови сход жридловой култури котра вишла зоз души наших людзох, вони чуваре дакедишнього валала, звичайох и писньох.

Винковски єшені почали 09. септембра зоз манифестацию «Фолклорни вечари» на котрих ше представели понад пейдзешат фолклорни ансамбли зоз Вуковарско-сримскей жупанії и иножемства. Медзи теліма учашніками наступело и єдно нашо дружтво, односно КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох котре порядно наступа на фолклорних вечарох.

Винковски єшені допринесли оживованю роботи фолклорних ґрупох и снованю нових КУД-ох у котрих ше пестую писня, драма, музика, танец и обнавля народне облечиво.

Танечна секция КУД «Яким Гарди» у Винковцох

Тим фолклорним дружтвом пошвещени «Фолклорни вечари» на котрих возбужую зоз жридловим шпиваньом, котри обнавляю прадки, звичаї под час шатви, косидби, зарукох, женідби итд. Наступ Петровчаньох одушевел публику на «Фолклорних вечарох» 09. септембра, а тиж и фахови жири котри мал лем шицки похвали за наступ наших аматерох котри ше представели зоз венчиком «Руских пастирских танцох». Петровчане уж традиційно наступаю на каждих «Єшеньох» на котрих презентую жридлово танци и народне облечиво Руснацох того краю, а публика вше остава одушевена.

Же би «Єшені» були цикави, уведзене и участвоване ансамблех националних меншинох, а окреме програма за дзеци «Дзедински винковски єшені» на корих участвовало понад осемдзешат культурно-уметніцки дружтва у дефилеу, а котри наступели и на сцени Винковских єшеньох.

Винковски єшені постали ориґиналне жридло жридловой музики и култури котру можеме покласц до шора найрозвитших и найзначнейших мабнифестацийох у Републики Горватскей. Святочни дефиле шицких учашнікох

51. «Винковских єшеньох» и парада свадзєбних кочох озберал коло 4000 учашнікох и понад 75 культурно-уметніцки дружтва, скарбнікох фолклорних традицийох найвекшей державней манифестациї жридлового горватского фолклору.

Петровчане на бини тогорочних Винковских єшеньох

Учашніки святочного дефилеу закончили на фодбалским стадионе «Цибалия» на котрим ше шицки учашніки лапели до єдного кола и одтанцовали «Славонске коло», найвекше коло на швецє, а медзи нїма и нашо Петровчане, точнейше члени КУД «Яким Гарди».

Звонко Костелник, проф.

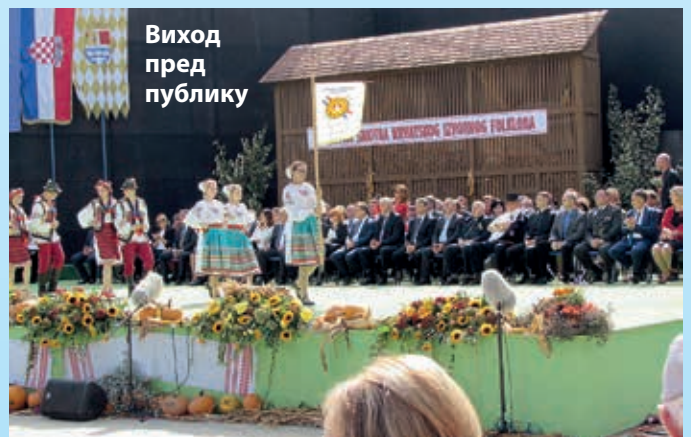
Краса руского облечива

У святочним мимоходу по улїчкох

Числени учашніки

Виход пред публику

ОТРИМАНИ 4. ОКРУГЛИ СТОЛ У ОРАХОВИЦИ

Схадзка Председательства Союзу Русинох РГ

Од 24. по 25. септембер у просториюх Горватского Червеного крижу Осиек у Ораховици, у одпочивалищу Меркур, а у організації Союзу Русинох Републики Горватскей отримани Округли стол «Русини вчера, нешка, ютре» и VIII схадзка председательства Союзу Русинох Републики Горватскей, Совиту Новей думки и Координації рускей национальной меншини Републики Горватскей.

После привитних словох председательки Союзу Русинох Републики Горватскей, дипл. оец. Дубравки Рашлянин, розпочал перши панел викладаня на тему «Руска меншина у горватскей явности» и «Остварйоване правох нашей национальной меншини». Панелисти були Дубравка Рашлянин и Звонко Костелник, а у розправи присутни ше дотхли и теми висельованя младих за граніци, стан наших культурних здруженьох, манифестацийох, ушорйованя народного облечива, проблеми оркестру и культурного аматеризму.

Други панел одношел ше на нашо ради и їх помоц у хаснованю «Меншинскей самоуправи и презентованя наших проблемох, интересох и потребох».

Трети панел представела главна и

Роботни цела и привитне слово

одвичательна редакторка Вера Павлович «Почежкосци у информованю и видавательству Русинох РГ».

После кратшей паузи паноец Владимир Седлак зоз Петровцох презентовал штварти панел под назву «Улога церкви о очуваню национального идентитету и культурного скарбу Рускей национальной меншини у Горватскей» зоз котрим и закончени сход першого дня.

Представителе руских Радох у РГ

Ютрედзень отримани схадзки Председательства и Координації рускей национальной меншини Републики Горватскей на котрей присуствовали Агнетка Балатинач, Лела Дітко, Владимир Дудаш и тайомніца рускей национальной меншини Вуковараско-сримскей жупанії, Маријана Джуджар.

На схадзки председательства поднесени звит о шейсцмешачней роботи

З ліва на право: Владо Русин, Зденко Бурчак, Мелания Пап, Звонко Костелник, Дубравка Рашлянин, Славко Ждиняк и Владимир Провчи

Союзу и полрочни финансови звит котри члени председательства єдногласно прилапели.

Председателе поднесли звити о роботи своїх дружтвох и оцели же шицки оправдали финансови план. Шицки порядне робя у рамикох своих секцийох и порядне отримую проби фолклору, хору, драми, шпиви и тамбурових оркестрох. Дзепоедни ансамбли од початку рока зазначели и понад дваец наступи у жеми и иножемстве. Председателька Союзу Дубравка Рашлянин упознала членох Председательства о критериюмох за остварйоване програмох за 2017. рок и же би написали цо лепши програми у своих реалних можлівосцох. Наглашела же и методологія провадзена и остварйованя програмох барз важна бо ше на основи звиту за прешли рок достава пенєж за идуци рок. Предложени и план роботи Союзу за наступни рок котри би ше требал доробиц и предложил председательству на усвойоване на наступней схадзки. Совет Новей думки дал предклад роботи по конец того року.

Звонко Костелник, проф.

Учашніки Округлого стола

Члени Председательства Союзу Русинох РГ

Дзецинска тенечна секция КУД «Яким Говля» Миклошевци

Танечніки КУД «Яким Гарди» Петровци

ЧЕРВЕНА РУЖА ОТРИМАНА 55. РАЗ

Тогорочни фестивал култури «Червена ружа» отримани першого и другого окробра у спортскей гали у Руским Керестуре.

Манифестация започала всоботу на 16,30 годзин зоз «Червеним пупецом», дзе ше представели дзецински ансамбли зоз войволянских руских КУД-ох, але и дзецинска танечна

секция КУД «Яким Говля» з Миклошевцох. Окром фолклорней часци хтора була ревяляного характеру, дзеци ше змагали за найкрасше виведзену дзецинску шпиванку за хтору жири додзельовал припознаня.

На 20,00 годзин отримана ревяляна смотра рускей културней творчосци под назву «Одгуки ровніни» на хто-

рей попри КУД-ох зоз Сербії участвовали и нашо дружтва. На «Одгукох» наступела Женска шпивацка група КУД «Яким Говля» зоз Миклошевцох, Хлопска шпивацка група КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох и петровски танечніки хтори пред числену публику у спортскей гали одтанцовали танец «Петровски танцоше-нялкоше.»

Вера Павлович

Дзецински танци на «Червеним пупецу»

Женска шпивацка група КУД «Яким Говля» Миклошевци

Танец «Петровски танцоше нялкоше» у виведзеню КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох

Хлопска шпивацка група КУД «Яким Гарди» Петровци

»КЕД ГОЛУБИЦА ЛЕЦЕЛА«, 2016.

Под покровительством Совету за национални меншини РГ, а у організації Дружтва «Руснак», 8. и 9. октобра у Старих Янковцох, Петровцох и Винковцох отримана пията Културна манифестация «Кед голубица лецела», на котрей ше зишли Руснаци/Русини/Лемки з осем державох. У ей рамикох,

Штефан Лявинец, Велько Кайтази и Мийо Шайтош

а у водзеню ей председателюх Штефана Лявинца з Мадярскей и Светлани Муресан з Румунії, отримани зашеданя Шветовой ради Русинох/Руснацох/Лемкох и Шветового форуму русинскей младежи. На зашеданю Шветовой ради наглашка була на Резолуції зоз 13. Шветового конгресу РРЛ и пририхтованю за идуци 14. конгрес котри ше идуцого року, а у організації Дружтва «Руснак», теба отримац у Горватскей, у Осиеку. На зашеданю ШФРМ найцикавша була музична роботня, на котрей у предводзеню Ивана Лікара шицки присутни научели два народни писні панонских Руснацох.

Всуботу вечар у Петровцох културну програму, истей назви як и манифестация, отворел пан Велько Кайтази, соборски заступнік 12 националних меншинох, медзи котрима и наша руска. Понеже КМ пошвечена 25. році снованя Шветового конгресу РРЛ, реферат пречитал Мийо Шайтош, председателю Дружтва «Руснак» и по-

дпредседателю Шветового конгресу РРЛ. Програму отворели наймладши петровски члени Дружтва «Руснак», Тео Медеши и шестри Елена, Миа и Ена Фа. Попри домашнього Дружтва «Руснак», у першей часци наступели КУД Руснацох з Осиеку, КУД «Яким Гарди» з Петровцох, КУД «Осиф Костелник» з Вуковару, КУД «Яким Говля» з Миклошевцох и КУД «Цвелферия» з Райового Села. Представели ше и два петровски дуети, а то Юлияна и Ивица Рашич у провадзеню Ивана Лікара, та Ивона Гнатко и Ана Грищук Гайдук у провадзеню Мирослава Костелника. У другей часци програми участвовали поетове, дуети, русински шпивацки групи и ансамбли споза граніци. Були то: мишана шпивацка група «Русинята» з Будапешту, Мадярска, КПД «Карпати» Вербас, Войводина, здружени наступ вокално инструменталних групох «Червена ружа» и «Фатьови» з Подкарпатя з України, та русински фолклорни ансамбли «Рутенія» з Братислави, Словацка. Спред

КУД «Яким Говля» Миклошевци

Учашніки зашеданюх

КУД Руснацох Осиек

ФС Рутенія зоз Братислави, Словацка

Дружтво Руснак

Числена публика на «Голубици»

УД «Осиф Костелник» Вуковар

«Русинята» зоз Будимпешти, Мадярска

Мирослав Костелник на гитари и дует Ивона Гнатко и Аня Гришћук

Тео Медеши

Шестри Фа

Рускеј матки (Сербия), своју поезију пречитали поетове Мариа Дорошки и Славко Пап. Окремни гост Дружтва «Руснак» бул Японец проф. Канаме Окано з дочасову адресу у Сегедине, Мадярска, а котри пред двома роками бул докторант на ФФ у Новим Садзе дзе виучовал и наш, руски јазик. На програми пречитал виривок з пјесни «Мојм Петровцом» Любки Сегеди Фалц, а остатну строфу преложељ и

КПД «Карпати» Вербас

пречитал по японски. Наступ Форумашох бул окремни. У провадзеном здруженом међинародном оркестру шицки ведно зашпивали «Чия то заградка не орана». Програма закончила з пјесню шицких присутних «Многая літ».

Културну програму звелічали подпредседателька Совету за национални меншини Рената Тришлер, представителька Вуковарско-сримскеј жупаније Јадранка Голубич, член Совету за национални меншини Звонко Костелник, заменік началніка Општине Богдановци Јарослав Медеши, председател Координације рускеј националнеј меншини РГ и Ради рускеј националнеј меншини Вуковарско-сримскеј жупаније Борис Бучко, осемчленова Шветова рада РРЛ, председателька Сојузу Русинох Дубравка Рашљанин, з подруча русинистике др Гайналка Фирис з Мадярскеј, председател и представител руских Радох, представител локалнеј власци, петровски учитељ, председател КУД-ох, петровских здружењох јак и велі Петровчане.

Соопокровителе були Општине Стари Јанковци и Богдановци, Рада рускеј националнеј меншини Городу Вуковару, Представител рускеј националнеј меншини Городу Загребу, Вуковарско-сримска жупанија и саборски заступнік Велько Кайтази, а соорганізаторе були Општина Стари Јанковци, МО Петровци и КУД «Јаким Гарди» Петровци. Програму водзели Мая Гарди и Иван Лікар.

маг.едуц.пхилол.цroat.
Илона Грећешин

КУД Руснацох Цвелферіі Райово Село

Канаме и Голубици

Хлопска шпивацка група КУД «Јаким Гарди» Петровци

Червена ружа и Фатьови зоз Укаріні

Мариа Дорошки и Славко Пап, Руски Керестур

Солист Михайло Голик

Дует Ивица и Јулијња Рашич

Форум

ШТЕФАН ГУДАК – ПАМ'ЯТКА НА УЧИТЕЛЯ І ПИСАТЕЛЯ

Прешлого нас року напушел єден од визначних писательох на руским язyku, Штефан Гуадак, писатель приповедкох, романох, радио-драмох и литературней критики. За собу охабел розлични литературни твори котри буду памятка на його роботу.

Здогадніме ше перше Штефанового дзедцинства. Штефан Гудак народзел ше 6. януара 1931. року у Миклошевцох у худобней, роботніцкей фамелії. Оцец Петро и мац Мелана мали троїо дзеци (двоїо дзеци Мелана приведла до Гудака зоз свойого першого малженства). Штефанов оцец Петро бул муляр, швидко ше похорел и умар кед Штефанови було лем 6 роки. Мац Мелана по другираз остала гдовица, тераз зоз троїма дзедцими, котри витримовала з надніци заробеной на маесткох грофох Елцох.

„Уж як мали хлапец Гудак зазнал шицку горчину живота худобного человека. Тоту горчину звекшала и Друга шветова война и окупация нашей жеми. Окреме конец 1944. и початок 1945. року охабел свойо руйнуюци шліди на Миклошевцох и його жительох, бо ше у тим часе валал нашол у огніщу Сримского фронта, так повесц „на нічиєй жеми“, преходзаци з рук до рук – раз неприятеля, раз

ошлебодительних єдинкох. У збегу на ошлебодзеной території нашол ше и млади Штефан Гудак зоз свою мацєру. Теди вон праве закончел основну школу у своїм валале. Док на Сримским фронту ище гирмели дзела, у Руским Керестуре отворена нїша гимназия зоз руским наставним язиком чий школяр постал и Штефан Гудак. По законченой малей матури уписал ше до учительской школи у Осиеку, котру закончел 1950. року. Як учитель службує у Босни и Герцеговини, у валалох Києве и Трнове, а по одслуженю войней обовязки приходзи на службу до Петровцох (1953. р.), дзе остава як учитель и директор школи аж по 1969. рок, кед преходзи на роботу до Рускей редакції РТВ Нови Сад як новинар-редактор. До членства Дружтва писательох Войводини є прияти 1975. року.“ (Гудак, Штефан, *Приповедки*, Руске слово, Нови Сад, 1976., 8. бок.)

Бул оженети зоз учительку Виру, народзену Бесерминї, зоз котру мал троїо дзеци: Марию, Мирослава и Иринея. Сотрудзовал и свойо роботи обявйовал у часописох „Пионирска заградка“, „Нова думка“ и „Шветлосц“. Достал велї литературни награди: II награда за приповедку (1969.), II и III награда за драму (1971.), II награда за роман (1973.), награда за найлепшу кнїжку НВРО „Руске слово“ у трироч-

ним периодзе „Приповедки“ (1978.) як и дружтвени припознання Бронзова плакета Општини Вуковар за досяги на полю ширеня култури (1967.), Златна значка КПЗ Сербії (1987.), „Искри култури“, награда СИЗ култури Войводини (1990.). Заступени є у антологийох: Слунечни роки (1969.), Глібока бразда (1975.), Там коло Дунаю (1976.), Шлід часу (1978.), Розходи у ровніни (1981.), Поезия и проза Русинох и Українцох у Горватскей (2000.).

Цо ше дотика його литературней творчосци, вона рижнородна. Визначни романи му „Гриц Бандурик“, котрого настал у коавторстве зоз М. Ковачом, и „Шлідами голуба по небе“, приповедки „Вини и зради“ и „Скраби и утрати“, та драми „У шлепей улїчки“, „Михал Кухар“ и „На вигнанцу“. Написал и даскельо радио-драми од котрих визначни: „Човек котри страцел амрел“, „Букет ружох за панї Изабелу“, „Тото ти мне поведз“, „Драга до вичносци“ и „Троєщина“.

Пририхтал „Позберани твори Осифа Костелника“ и „Крижни драги“, антологию малей прози, а твори му прекладани на украински, сербски, словацки, мадярски, румунски и окцитански язик.

Як то дакеди було...

„У учительской школи обовязкови инструмент за шицких школярох бул клавир. Ш. Гудак, попри клавира овладал и зоз граньом на гармониках. Уж у трецей класи, Гудак зоз групу школярох истей класи, Наташу Гирйовати (родом зоз Петровцох), Леону Голик (родом зоз Миклошевцох), Шимом Копляром и Йосипом Кубатком (перши зоз Вуки, други зоз сушедного валала – Бекетинци) порядно участвує на школских програмох зоз украинским танцами и пїснями. Виводзени танци „Козачок“ и „Гони витер“ и дует Наташа Гирйовати-Леона Голик шпивали пїсню „Ой не ходи Грицю“ комбиновану зоз пїсню „Лучше було“. Школяре осецкей учительской школи нащиввали и околни валали, а украински шпиванки и танци обовязково охабяни за конец, як цошка цо було найатрактивнейше. Споменути штверо школяре танцовали и шпивали, а Ш. Гудак грал, односно провадзел пїснї на гармониках. Босанске

РУСКИ КЕРЕСТУР

знейше Союзу Русинох и Украинцох СР Горватскей). По потреби сам режирал и глумел. До рускей редакції Радио Нового Саду пришол 1969. року кед ше у Петровцох утаргла основна осмечна школа. У новим штредку уключел ше до роботи Аматерского руского театру „Дядя“ дзе бул вецей роки секретар, Фестивалу култури „Червена ружа“ дзе бул председатель Комисії манифестації „Одгуки ровніни“ и до КУД „Максим Горки“ у Новим Саде дзе бул у председательстве Дружтва и председатель у єдним мандату. Здогадли зме ше кельо Штефан Гудак направел за наш валал и руски язик вообще, прето му найширше дзекуеме. Умар 2015. року у Петроварадине и тот текст памятка на його живот и його роботу. **Андрея Маґоч, проф.**

Руски народни театар „Петро Ризнич Дядя“

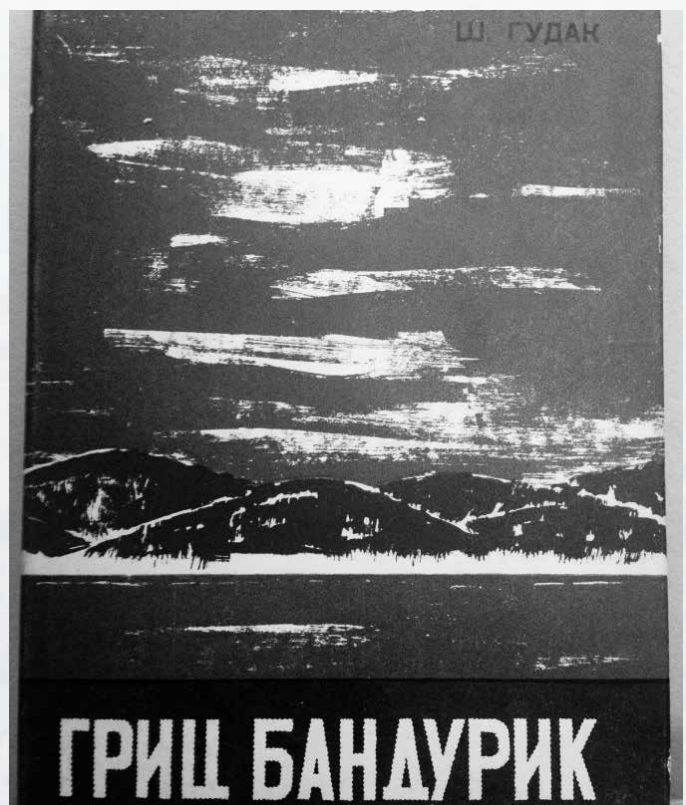
место Трново мало КПД и у його рамикох танечну секцію. У периодзе 1951./1952. року, Гудак грає на гармонике и участвує ведно з трновским дружтвом на смотрах и фестивалох яки ше отримовали у Воґоци, Семизовцу и индзей.“ (Гудак, Штефан, *Петровци, 85 роки културно-просвітней и уметницькей роботи*, КУД „Яким Гарди, Петровци, 2004.“, 303. бок.)

Як учитель у Петровцох (1953.) бул уключени до роботи КПД „Яким Гарди“. З оглядом же Петровци мали оркестер и розвити музични живот, а тиж так и танечну и театралну діялност, уключел

ше до роботи театралней секції як сценограф, а у рамикох музичней активносци робел зоз шпивачами.

Оформел млади тамбурови оркестер котри ше познейше приключел гу постояючому оркестру. Робел у читальні, бул член організаційного одбору за добудов Дома КПД „Яким Гарди“ и єден зоз організаторох роботи на його вибудови.

Бул председатель литературней секції КПД „Яким Гарди“, познейше Дружтва сримских писательох, а хто ре инициатор формованя Союзу Русинох-Українцох СР Горватскей (по-

СТАРИ ЯНКОВЦИ

У нашей Вуковарско-сримскей жупані находзи ше ище єден валал у котрим жию Руснаци, правда у меншим чишле як у других валалох, але заш лем моцно ше тримаю и не даю же би ше затарло наш руски язык, шпиванки, писні, обичаї... Слово о Старих Янковцох. Валал ше находзи на главней драги медзи Вуковаром и Винковцами. Стари Янковци општина до котрей припадаю пейц околних валали: Нови Янковци, Оролик, Сримски Лази, Слаковци и Стари Янковци.

НАСТАВАНЕ ВАЛАЛУ

Валал Стари Янковци настал на месце аварского населеня. Перши писани спомин датує ище зоз 1301. року. Стара назва валалу була Ёнке, по мадярски, бо перши жителє и були Мадяре, цо би на нашим було Янко, точнейше лем Янковци, а мєно добите по першому феудалцови котри на тим месце мал свой маєток на котрим робел швет хтори ту и жил зоз своїма фамелиями, та по газдови и дали назву свойому месту. Понеже ше число роботнікох звекшовало, а з часом и число членох їх фамелийох, направели себе римокатолицку церкву. У чаше австро-угарского панованя Марія Терезія видзела же тот валал уж постава мали за вельке число жителюх, та 1750. року преселює 32 фамелиї на нову територію, такой обок того валалу, а понеже вони були Янковчане и як преселєли на нову територію валалу дали мєно Нови Янковци, а зоз самим тим першобутни валал достал назву Стари Янковци.

Будинок Општини

Општина Стари Янковци зазберовала шицки можливи писани записи од 1301. року по терашні часи, аж и зоз Истамбулу, Бечу, Загребу... и шицко то видате у кнїжки монографії «Старо-янковчанє през столїтия 1301.-2007.»

ГЕОГРАФСКЕ ПОЛОЖЕНЕ

Општина Стари Янковци забера досц вельку поверхносц на 95км квадрат-

ни, од того 60% богата славонска жем ровніна, 20% лєс и то дубови, и 20% урбана часц. Кажди валал у општини ма студню з питку воду, а на поверхносци цалей општини єст аж 14 нафтни дзири. У цалей держави не лєгко найсц таку општину у котрей валали маю шицко тото богатство на релативно малей поверхносци. Так же ше општинска благаїна з найвекшу часцу финансиує од державней нафтней и лесовой ренти. Находза ше на главней драги Вуковар-Винковци-Шид. Надморска висина того валалу на коло 105м, на щєсцє та су захищени од вилївох, обок валалу преходзи желєзницка драга Загреб- Београд. През валал чєчє поток Гатина, котри бул велька рика у прєшлосци, алє зоз висушованьом пре ширєнє валала остал поток котри чєчє през валал.

ЦЕРКВА

Церква вибудована неолдуга по присельованю перших фамелийох и пошвєцєна є Прєсвятєй Богородици. У штреднім вику перша церква ше находзєла на месцє терашнього темєтова, алє 1526. року тоти території завжали Турки и звалєли ю, так же католики котри остали жиц по турским панованю, на фундамєнтох старєй звалєнєй церкви направели дрєвену церкву спрам своїх можливосцох. По одходу Туркох, з роками як ше житєльство звекшовало, требало и вєкшу церкву, та ше назбєрало пєнєжу и 1779. року направели нову вельку церкву з твєрдого материялу, цєглох, а у вибудови помогнул и грєф Елц з Вуковару. Перши паноцєц котри служєл у тєй новєй церкви по шмерци бул у нєй и поховани. Церква витримала обидва шветовє войни, у Отчєствєнєй войни бул очкодєван, алє є оправєна и дзєнь нєшка тирва, а ма капацитєт за 400 вирнікох. З оглядом на структуру житєлюх вєкшина римо-

Дом култури

Церква у Старих Янковцох

католики, гу котрим ше приклонєли и Руснаци бо их було малє число спрам вєкшинского житєльства. Паноцєц их прилапєл и розлики у дзєпєдних обрядох на винчаню, крєсєнєню... по їх жаданю вон так одрєби по наших руских церковних накладанюх. У Старих Янковцох од вшє лєм римокатолицка церква, нїгда ані не исновала церква даякєй другєй вири лєбо обряду, док у Нових Янковцох єст и православна и римокатолицка церква,

Перша школска слика 1937./38. року

у Сримских Лазох лєм православна, Слаковцох римокатолицка, а у Оролику и римокатолицка и православна церква. Темєтов єст єден за шицких з валалу и то стари темєтов на хтори ше ховало и Швабох хтори по Другєй шветовєй войни ище остали ту жиц, а нєшка ту ше ховаю шицки валалчанє без огляду на виру. Валалски Кирбай отримує ше 15. августа на швето Вєлькєй Матки Божєй и значнє за наглашиц же тот Кирбай тримаю шицки житєлє Старих Янковцох.

Таня Гарди

ХЛОПСКЕ НАРОДНЕ ОБЛЕЧИВО БАЧВАНСКО- СРИМСКИХ РУСНАЦОХ

Бундичкове облєчиво

Хлопи ношели кожухи по 1920. роки. Руски кожухи ше розликовали од кожухох других етнічних групох у Войводини. Хлопски кожух, як и женски, бул билей фарби, ровного крою, длуги по половки клубох. Не мал вишити прикраски, лєм скоряни апликації. Першняк предмет за облеканє хтори як часц každодньового, але и святочного облєчива ношели хлопи и у другой половки 20. вику. То файта першняку хтори ше капчал на плєцу и попод пазухи, мал округли вирез на шиї, док му долні руб и напредку и назадку полукружно скрати. Найчастейше були цми кафови або доганово. Ношели ше зоз (жимску) шапку.

мал релативно широку крису и висши верх хтори бул ровни. Душан Дрляча спомина же пантліка доокола калапа була широка. На калапу заручени леґинь квачел покрейтку — букет штучного квеца зоз рижнофарбовима позамантерийским пантліками. Леґинє, иншак, калап ношели дакус заручени на глави. Жимска шапка була друге значне закрице за главу хторе ше затримало при хлопскей популации у Войводини, але и околних реґийох, до глібоко у 20. вику. Шапки направени зоз чарней овчей або баранчецовей бундички и вец знука були били, а могли буц и зоз заячей бундички. Копастей су форми, а ноша ше зоз обачливим верхом або углібеньом, так же ше верх жимскей шапки уцискал до ей нукашньосци.

Рекла

Чарни капут шити з памучного сатину або сукна бул звичайни хлопски предмет за облеканє на войволянским валалє на початку 20. вику. На фотографийох з того периода видзиме же тот файта облєчива була звичайна и при Руснацох. Зоз свою длужину, дакус преиґ клубох, и з кройом тот файта капута ше раховала до типу сакоох на дворядне капчанє. Капчали ше на

право з штирома гомбичками з чарного кавчуку док паралелно були поставени штири на другим боку. Капут мал спущени галер и реверери на чиїх верхох ше находзела по єдна гомбичка (исто як и гомбички за капчанє). Постава найчастейше була з фланелу билей фарби або зоз даяку мустру. На долней часци хрибта було преширене

так же ше скрати часци преширйовали лепезасто. Бочни кишенки на капуту були зоз зогнуцом. Дзекеди було и два кишенки, єдна над другу, на правим боку капута. При богатших людзох галер капута бул з волняного платна (углавним сукна) часто бул преблечени з астраґаном або у єдноставнейшей варианти зоз чарним блишом.

Обуй

Хлопи ношели рижни файти обуї: чижми, папучи, бочкори и ципели. Медзи найсвяточнейшими були чарни чижми зоз високу сару, а барз часто ношени скоряни або блишово папучи. Вони обувани на босу ногу, у работи, а за святочни нагоди обували и ботоши. Хлопи ношели штрикани ботоши з билей або частейше зоз чарней волни. Конци ногавкох од панталонох ше дзекеди уцаговали до нїх, а окреме кед на ногох ношени папучи. Вириков зоз кнїжки Катарини Радисавлевич «Народне облєчиво бачванско- сримских Руснацох»

(За Нову думку порихтал
Звонко Костелник)

Калап, (жимска) шапка

Уж скорей зме споминали характеристични руски калап хтори споминаю вецей авторе. Тот калап

ОСТАТНІ МОДУЛ ЕДУКАЦІЇ У РАМИКОХ ПРОЄКТУ СНОВАННЯ ИНТЕРКУЛТУРНЕЙ ШКОЛИ „ДУНАЙ“ У ВУКОВАРЕ

Учасніки едукації

Отримани и штварти модулу едукації „Моцнєне капациетох наставнікох, виховательоох и фахових сотрудікох за роботу у мултикултурних заєднїцох“. Тот остатні модулу реализовани през три дні у Марії Бистрици. По уж познатей динамики, преплетали ше преподаваня и роботні. Предходзаци три модули досц були орентовани на особни розвиток, а тот модулу бул унапрямени на розвой и напредованє у професионалней обласци.

Преподаваче були висши совитніки зоз Агенції за одхов и образованє и то з обласци педаґогії, горватского и анґлийского языка, класней настави, биології и информатики. Бешедуєци и о пременкох котри ше случую

у образованю, преподаваня започали о „Курикулуму як процесу учєня“ и о значносци резултатох учєня як виходзиску за добре виплановану наставу. Вименєли зме и искуства о рижних культурах школах и чули цо найважнейше же би школа була ділоторна и же би була як єдна організація дзе шицки од шицких уча и дзе школяр виходзи задовольни зоз класи. Здогадуєци ше прешлих часоох, тераз шведочиме же нам у учальных кнїжках вецей не єдина, але маме рижни наставни материяли за учєне и поучованє. На тоту тему отримани роботні о „Сучасних стратегийох учєня и поучованя“. Мали зме и нагоду вецей чуц о Европских програмох и фондох котри виплановани од 2014. по 2020. рок. У рамикох того отримана роботня о писаню цильох за европски проєкти. За любительох природи, Загорє наисце може здабац на желєну сказку. Чкода би була кед бизме не вихасновали нагоду и не превезли ше по брещковитим краю тей красней жеми Горватскей. После преподаваньох и роботньох єден дзєнь зме нащивєли Шпанцирфєст у „городу анґєлох“ – Вараждину. У цєку була и вистава под назву

Музей анґєлох у Вараждину

„Бертухово сликовне царство“ у Школским музею у Загребе. Вихаснована и тота нагода та зме у врацаню дому нащивєли музей и видзєли виставу.

Гваря же шицко цо красне кратко тирва – жива правда – а з тим вецей кед ше скапча приємне и хасновите! Гоч тоти штири модули отримани на штири раз, шицки ше зложєли же барз швидко прешло тоту учєне и друженє. Нови идеї и знаня кедже однесло дому, а покля ше тоту школу не отвори, кедже може даєдну идею пробовац применїц у пракси.

Мануєла Дудаш

Анґєлиняк у Вараждину

Школски музей

ДАКЕДИ БУЛО...

Кед сом бул мали, часто сом знал слушац старших як приповедаю о «обавезох» хтори пред нїх покладала теди новонастала социялистична держава и як ше людзе тому теди одуперали.

Такой, там якошик после Другей швето-вей войни, вжиге пред Крачуном, преширел ше по валале глас же до валалу пришла народна власц зберац обовязку у викармених шудовох.

Єден газда мал лєм єдного шудова хторого рихтал заклац за Крачун. Жаль му го було дац им тераз такога викарменого и порихтаного за забивачку, та у тей хвильки, не знаючи цо поробиц, вошел до кармика зоз ножом у руки и нагло го штунул до шудова. Шудовче ше у тей хвильки так злекло же цо го тераз знашло, же мирно стало у кармику док ше му крив по кармику розлівала. Кед конечно спадло на жем, газда швидко пошел принєсц зольницу слами, зоз хтору прекрил шудова и виходзаци зоз кармика зохабел дзверка од кармика ширцом отворени, же би ше тоти цо ходза од хижи до хижи зазберовац шудови ошведочели же тот кармик насправди празни.

Кед тоти цо по валале ходзели зберац обовязку конечно пришли и до того обисца, прешли го и зоз валалу пошли. Газда мал бригу же як тераз ошуриц и розобрац шудова пре допитого сушеда хтори знал часто, а ненаявено до обисца приходзиц.

Як ше тераз од нього такого допитого голем на даскельо годзини осигурац же би тераз вон ненаявено не вошел до обисца и дакому о тим дагдзе у валале тото не вибугновал? Понеже ше зберанє обовязки збуло даскельо дні пред Крачуном, то добре пришло газдови обисца же би здумал на яки ше способ ошлебодзиц допитого сушеда на даскельо годзини.

Кед сушед предвечаром пришол до газдового обисца, газда му предложел чи би, понеже ше приближує Крачун, а його як уж старшого човека боля ноги, наютре додня рано могли вон и газдов син пойсц до леса по кризбан, як цо то прешлих рокох ишли вони двома. Сушед за себе у тим видзел чесц зоз собу водзиц младого сушеда до леса одрубац древо за Крачун, та на то дзечне пристал. Такой ше позберал дому же би за дня наоштрел шекеру и пилку хтору надумал зоз собу рано вжац до леса.

Газда обисца ше цешел у тим же сушеда на таке дацо так легко нагварел. Тераз лєм на тото требало порихтац и власного сина. Иншак би синови, кед би го дакадзи по роботы посилал, гуторел же єдна нога там, а друга назад. Тераз му наказал же би зоз сушедом до леса ишол помали, з ноги на ногу, а кед же би го сушед можебуц попонагльовал, най му пове же уж барз

вистал и же го боля ноги, та же не може понагльац.

Син оца добре похопел, та ше драгом и розцаговал кельо год лєм могол. У леше вибрали древка, одпилєли их и поочисцали их од непотребних споднїх сухих конарох. Кед требало рушиц дому хлапец обачел на другим боку леса як себе там хтошка припалює цигаретлу, та гварел сушедови же най попатри у тим напряме. Кед сушед там тото видзел престрашел ше, думаючи же то там лесар и же их вон тераз влапи и покаре за тото цо поробєли и такой почал так сцекац же лєм. Хлапец ше здогаднул оцових словох же треба исц з ноги на ногу, та почал плакац и кричац за сушедом же го барз боля ноги та же вон не може бегац. Сушед, гоч як ше бал од лесара, заш лєм мушел причекац «вистатого» сушедового сина и потим зоз нїм помали през хотар по дом исц.

Кед сцигли дому хлапцов оцєц их задовольни дочекал и похвалєл их же яки барз красни ядловєц принєсли. Хлапец бул задовольни же бул од оца похвалени, а оцови анї не було тельо до того ядловца, кельо бул щєслїви же ше на даскельо годзини ментовал допитого сушеда и у тим чаше у обисцу поробєл тото о чим сушед нїяким концом не шмєл знац.

Дакеди було...

Єдного пополадня газда єдного обисца попрагал коня и на кочу ше зоз своїм сином одвезол до хотара гу лесу.

Приповеда ше же дакеди шицка жем була оброснута як лес. Людзе тот лес керчели и там дзе вкерчели, там себе стваряли орачу жем. На тей жеми шали цо требало, а и салаши себе там будовали.

Понеже тота нова народна власц, цо после войни настала, национализовала вельо жеми и шицки лєси, не шмєло ше тераз до леса шлєбно исц по древо.

Заш лєм, як знали вельо раз людзе повєсц, же там иду зоз Божу помоцу, заш лєм ишли брац древа у прешвечєню же их там нїхто не увидзи бо лесар сам не може очувац так вельки лес. Знали чєсто повєсц же лес не чува лесар, алє го чува страх, а ми страху не мамє, та прєто до леса шлєбно рубац древа и идзємє. Так и тоти двома пошли до леса, звалєли даскельо цєнки, прости и длугоки древа. Потим их порезали на таку длужину яки им бул длугоки коч. Наскладали их вєц до драбин до коча и рушєли през хотар спрам дому.

Понеже теди на каждим полю дзе пред тим була кукурица, тераз стали снопи кукуричанки, вони зашли на свойо польо, та на коч на древо накладли снопи кукуричанки же би ше древо у кочу не видзєло. Таки опаковани помали рушєли дому и провадзаци же чи их можебуц дахто не

провадзи, же би их наостатку дахто зрадзел за тото дзе були и цо там робєли.

Кед сцигли пред свойо обисцє оцєц застановел коч. Кед син почал сходзиц зоз коча же би отворел капурку, капурка ше почала сама отвєрац. Кед дакус лєпше попатрєли, капурку им отворел жец. Вон им у тей хвильки бул найменєй потребни, прєто же швєкор знал же яки му жец и же би вон тоту тайну у карчми виволал першому хто би му там заплацєл погарик палєнки. Кед угнали коч до двора и жец ше понукнул помогнуц им зруцац кукуричанку зоз коча, швєкор почал йойчац же яки су обидвомє барз вистати и гладни, та же муша чим випрагну конї перше пойсц нука єсц и одпочинуц ше.

Так и було, випрагали конї и увєдди их до хлїва. Вошли потим нука вєчєрац, а понєже ше по вєчєри жец дому не виберал, мушєли зоз нїм у цмоти шєдзиц.

Кед ше добре змеркло и жеца конечно випровадзєли, и ошведочєли ше же справди пошол, замкли капурку. Тераз оцєц гвари синови «Сину мой, тераз тото древо цо мамє у кочу до рана мушимє поскривац, бо жец тераз кед пойдзе до карчми хто зна цо там наприповеда».

Син ше оцови зачудовано опитал же дзе и як вон до рана дума у обисцу скриц тот коч древа. Оцєц пошол гу прощу цо опасовало їх двор и заграду, и почал од дроту одшивац здирвени слупи и вицаговац их зоз жеми. Синови наказал же би з ашовом преширйовал уж постояци дзири и до нїх кладол слупи зоз коча. Кед тото так задуманє поробєли, над раном пошли спац.

Док син рано ище сладко спал, а оцєц лєм цо станул накармиц конї, до капурки хтошка почал барз лопоциц.

Кед газда одомкнул и отворел капурку, пред капурку стали двома народни милиционєре зоз налогом за прєтрсанє хижи, бо же у тей хижи єст поскривано оружия, а окреме пиштолї.

Газда зачудовани пре пиштолї, а знаючи же тото направел його жец пре заплацєни даєден погарик палєнки хтори му вєчєр у карчми дахто заплацєл, пуцєл милиционєрох до двора, до хижи и до хлїва. Кед милиционєре вишли зоз хлїва, єден вжал видли, а други ашов и пошли джобац до гноу и там глєдац пиштоль.

Потим походзєли по цалим дворє, та и коло нових вноци закопаних слупох, як и коло старих повиважованих, поруцаних на громади, та понєже нїгдє глєдани пиштоль не прєнашли, поганьбєни пошли там одкаль и пришли.

Швєкор после тей подїи ище лєпше знал же яког жеца ма и же убудуцє муши ище баржєй мерковац же цо и як робити и бєшєдує, и як ше пред нїм муши справовац.

Желько Гаргаї, Петровци

МЕМОРИЯЛНИ ТУРНИР У СТОЛНИМ ТЕНИСУ «ВЛАДИМИР ТИМКО»

У організації КУД-а Руснацох Осиек, 12. октобра того року, у просторийох Дружтва отримани Меморіялни турнір у столним тенісу «Владимир Тимко». Турнір интерного характеру, як згодоване на Владимира Тимка, покойного члена и снователя Дружтва, котри несподзивно умар 2008. року. Бавело дзешец бавячох: Ян Мишир, Томислав Мишир, Зденко Сивч, Мирко Рибич, Татьяна и Гелена Тимко (дзівки покойного Владимира), Владимир Еделински, Ромко Гаргай, Мирослав Дітко и Агнетка Балатинац. Перше место освоел Владимир Еделински, друге Томислав Мишир, а треци бул Мирослав Дітко. Судзел наш познати столнотенісерски фаховец Яким Голик. Дружтво пририхтало скромни награди побидніком котри уручела Славица Тимко, гдовица покойного Владимира.

Того року после длугокого часу на турніре ше зявел и млади бавяч, котрого шицки барз крашне прилапели

З ліва на право: Мирослав Дітко (3. место), Владимир Еделински (1. место) и Томислав Мишир (2. место)

и зрадовали ше же конечно и до нашого Дружтва пришло дзецко. Бул то Ян Мишир, унук Томислава Мишира, нашого длугорочного активного члена.

По законченим змаганю, присутни бавяче и навияче, иншак шицки члени КУД-а Руснацох Осиек, погосцели ше з традиційну пасулю котру за тот Турнір уж роками вари Обер Ланч Бар, односно Зденко и Манда Сивчово.

Агнетка Балатинац

Навияче и бавяче

СТАРИ ФОТОГРАФІЇ

Можебуц и ви маце дагдзе у ормане у даякей шкатули стару чарно-билу фамелийну фотографию, або их вецей, хтори з часу на час вібераце и кладзецце на шветло дня, та ше так здогадуецце милих людзох, хтори можебуц вецей ані не зоз вами. То найчастейше фотографії хтори настали пре одредзену причину бо ше дакеди не фотографовало на каждим крочаю як нешка. За фамелийну фотографию ше на окреми способ требало поприберац до найновших шматох, крашне поставач або пошедац. Шицко коло фотографованя мало свой шлід на хтори найбаржее мерковал сам фотограф (сликер). Кед же маце стари фотографії вец би их требало зачувац од препаданя, а найлепше их зачуваце кед их будзецце чувац у шкатулох од пластичного або паперового материялу хтори у себе не ма сумпору, квашніни и пероксида. Най стоя на сухим месце на температури од 8 по 12°C. Влажни места як цо пиньвици, пойдти лебо гаражи не добри места за чуване. Тиж так рижни гумки, капчи и подобне можо очкодовац фотографию. Не купуйце тунї фотоалбуми у супермаркетох, але дайце дакус вецей пенєжу и купце

прави квалитетни албум. И у тим як и у веліх других ставрох вредзи гевта стара присловка “кельо пенєжу, тельо и музики”. Ніяк и нігда фотографию не кладзецце до албумох хтори фотографию прекривю зоз ліпкацим боком. За тото число Новей думки достали зме єдну фамелийну фотографию од Олени Поштич, народзеной Папуґа зоз Вуковару. Фотография настала у Петровцох 1954. року у обисце Папуґових у Вуковарскей улічки. Олени фотография барз мила гоч ей ані нет на ней (у тот час ше ище не народзела), бо ю здогадує на ей дзединство. Здогадає на милих людзох, на двор, на тернац, на ролькани мури... На фотографії ше находза: стоя - Еуген, Ана и Данил Папуґа, Ирина и

Дюра Дудаш; шедза – Дюра Папуґа, Йоаким Дудаш, Ана Папуґа и трима у рукох Ану Дудаш.

Цикаве повесц же на фотографії фамелия Дюри и Ани Папуґових, синове Еуген и Данил, и дзівка Ирина. У тот час кед фотография настала Еуген (Йовґен) бул оженети зоз Ану (Ганчу) народзеноу Орос зоз Миклошевцох и праве їх найстарша дзівка Олена власніца тей фотографії. Данил у тот час ище не оженети. Ирина, їх дзівка, одана за Петровчаня Дюру Дудаша – Семанового и дзечи на фотографії їх, Йоаким хтори познейше постава папоец и дзівка Ана.

У прешлих цахах було вецей случаї же ше у єденей фамелиї исте мено повторювало у вецей генераційох, та так вец мушели настац назвиска же би ше знало хто, хто. Таки приклад маме и у фамелиї Папуґових. На фотографії маме три Ани. Ана – мац, Ана – невеста, Ана унука, а Олена нам толкує же и Дюрова мац, або дзецох зоз фотографії прамбаба, була тиж Ана. У таких нагододох Ану ше волато Ганча або Ганя, а дзекеди доставали и иншак назвиска же би ше знало о хторей ше особи роби.

Любица Гаргай

NAČINI VOLJENJA – KOJI JE VAŠ?

Sastavnice ljubavi

Robert Sternberg predložio je model ljubavi u kojem se ona sastoji od tri temeljne sastavnice koje čine trokut: strast, intimnost i odanost. Strast je nagon koji proizvodi tjelesnu privlačnost, sviđanje i seksualne odnose, intimnost je uspostavljanje prisnih i osjećajno povezanih odnosa među partnerima, a odanost ili privrženost je odluka da se nastave ili održavaju intimni odnosi. Razlike u vrstama ljubavi određuju različiti odnosi među tim sastavnicama (njihove kombinacije) i njihova zastupljenost u odnosu. Ako je u odnosu prisutna samo strast, takva je ljubav slijepa, prisutno je veliko uzbuđenje, a osoba je zapravo zaljubljena u idealnu sliku partnera. Prisustvo samo intimnosti u odnosu javlja se među osobama koje su prijatelji, a ako je u odnosu prisutna samo odanost, takva je ljubav prazna. Takva ljubav je tipična za partnere koji su dugo zajedno, ali u njihovom odnosu nema više ni strasti ni intimnosti. Ako je među partnerima prisutna strast i intimnost, govorimo o romantičnoj ljubavi, ako postoji odanost i intimnost takva je ljubav prijateljska (nalazi se među partnerima koji su dugo u vezi). Kombinacija strasti i odanosti predstavlja zaludjenost – partneri se ludo zaljube i brzo vjenčaju, no ne poznaju se dovoljno i među njima nema intimnosti. Ako su u nekom odnosu zastupljeni i strast i odanost i intimnost takvu je ljubav Sternberg nazvao pravom ljubavi. Ovakvoj ljubavi svi teže, no teško je ostvariva.

John Lee je na temelju proučavanja bogate povijesne i književne građe podrobno opisao različite načine voljenja koje je nazvao eros, storge, ludus, manija, pragma i agape. U nastavku će ti stilovi biti opisani, a na kraju možete ispuniti i test koji će otkriti vaš stil voljenja.

Eros

Prema starogrčkoj mitologiji, kad strelica pogodi neku osobu, ona se zaljubi čim ugleda

potencijalnog partnera. *Eros* označava ljubav na prvi pogled. Zaljubljenika najčešće privlači partnerova ljepota i ostale privlačne tjelesne osobine. Stoga ga i sama pomisao na partnera uzbuđuje. Oni su oduševljeni partnerom kojeg žele što prije i što intimnije upoznati. Strastveni su, žele odnos koji je isključiv, no nisu posesivni. Najvažniji životni cilj im je ostvariti zajednički život s partnerom.

Storge

Način voljenja nazvan prema starogrčkom izrazu koji označava polagan i postupan razvoj ljubavi. Pojedinci se dugo znaju, najprije su prijatelji, a zatim se ti odnosi postupno mijenjaju u ljubavni, odnosno partnerski (ova je ljubav slična prijateljskoj opisanoj u prethodnom tekstu). Osobe koje vole na ovakav način mirnije su i opuštenije, manje izražavaju osjećaje, i manje se pogledavaju i dodiruju nego osobe koje vole na *eros* način. Nisu sklone izražavati osjećaje, međusobno radije razgovaraju o zajedničkim interesima i ciljevima. Odnosi među partnerima su dugotrajni i često dovode do braka.

Ludus

Ovaj je način voljenja nazvan prema latinskom izrazu za igru ili zabavu. Osobe sklone *ludusu* ne uzimaju ljubav za ozbiljno, vode ljubav bez obveze prema partneru i to ne kriju. Oni nisu zainteresirani za trajnije odnose, promiskuitetni su i nisu posebno ljubomorni jer smatraju da je svijet pun potencijalnih novih partnera. U veze ulaze lako i lako ih prekidaju, a izražavanje emocija smatraju suvišnim te ih nastoje kontrolirati, jer za njih one predstavljaju prepreku u odnosu. Ovaj stil voljenja karakterizira Barneya u seriji „Kako sam upoznao vašu majku“.

Manija

Naziv za ovaj način voljenja potječe od starogrčkog *theia mania*, što znači „ludost poslana od bogova“. Ono što karakterizira

pojedince koji vole na ovaj način je intenzitet emocija – oni vole intenzivno, a istovremeno se intenzivno brinu i strahuju od gubitka ljubavi. Vrlo su ljubomorni, posesivni i stalno traže potvrdu da su voljeni. Istodobno su suzdržani u izražavanju ljubavi i uvijek čekaju da partner prvi izrazi osjećaje. Imaju nisko samopoštovanje, nezadovoljni su svojim životom, neprestano traže pažnju. Ovaj način voljenja uobičajen je kod mladih bez iskustva.

Pragma

Pojedinci za koje je tipičan ovaj stil voljenja su praktični, svjesno traže partnera koji ima slične stavove, uvjerenja i životne ciljeve kao i oni. Oni najprije odluče što žele, koje su im partnerove osobine zanimljive i poželjne, a zatim se upuste u potragu za osobom koja ih posjeduje. Ne vole pretjerano pokazivanje ljubavi i nježnosti, važno im je seksualno slaganje s partnerom, ali to je za njih prvenstveno pitanje vještine. Žele vezu koja će funkcionirati i zadovoljavati njihove potrebe.

Agape

Ovaj način voljenja potječe iz kršćanstva. Očituje se u nesebičnom pomaganju i ljubavi prema bližnjemu, i ne se očekuje da će ljubav biti uzvraćena. Vrlo je rijedak u zapadnoj civilizaciji, u kojoj se potiče individualizam i egoizam. Pojavljuje se u pojedinaca kojima je posao pomagati drugima.

A na koji način vi volite? Riješite sljedeći test i otkrijte svoj stil!

Pročitajte sljedeće izjave, razmislite i za svaku ocijenite koliko se odnosi na vas, ocjenama od 1 do 5 (1 – *izrazito se ne slažem*, 2 – *ne slažem se*, 3 – *ni ti se slažem, niti ne slažem*, 4 – *slažem se*, 5 – *izrazito se slažem*). Zbrojite bodove koje ste postigli u svakoj kategoriji da biste dobili rezultat. Kategorija u kojoj imate najviše bodova označava vaš stil voljenja.

Helena Timko, mag. psych.

	1	2	3	4	5
Ludus					
Ako vidim da će mi se veza uskoro raspasti, volim biti onaj koji će ju prekinuti.					
Ne osjećam se ugodno ako se netko predboko zaljubi u mene i počinje se sve više vezati.					
Sviđa mi se zamisao istodobnog poigravanja s nekoliko partnera/ica.					
Eros					
Kad se dvoje ljudi zaljubi jedno u drugo, privučeni su poput magneta.					
Volim gledati, dirati i slušati osobu koju volim što je više moguće.					
Kad je riječ o vezama, smatram privlačnim određen tip osobe, a moj/a partner/ica odgovara tom idealu.					
Manija					
Ako i na sekundu pomislim da bi moj/a partner/ica mogao/la biti s nekim drugim, počne me boljeti želudac.					
Ljubav je toliko snažna sila da joj se nemoguće oduprijeti, čak i ako je druga osoba u braku.					
Kad se moj/a partner/ica i ja svađamo, toliko se uznemirim da se osjećam loše i ne mogu spavati.					
Pragma					
Ako ne mogu imati osobu koju želim, naći ću nekog drugog.					
Biti zaljubljen nije mi najvažnije u životu.					
Jedan od čimbenika koji mogu utjecati na moj izbor partnera jest i hoće li mi on/ona pomoći u razvoju karijere.					
Storge					
Ne osjećam pretjeranu potrebu da dodirujem i ljubim onoga koga volim.					
Ljubav nije misteriozan doživljaj, nego osobit oblik pažnje i prijateljstva.					
Cijenim ljubavne veze koje su proizašle iz čvrstog prijateljstva.					

УЧИТЕЛЬСКЕ ПОВОЛАНЄ ЯК ГЛАВНА ПРИКМЕТА ЖИВОТА

Учитель Дюра Лікар такой после законченей Учительской школы почал робитц у Основней школы у родимих Миклошевцох дзе препровадзел цали роботни вик

З нагоди 75. родзеного дня и 60 роки активносци у явним живоце Миклошевцох, нащивели зме учителя Дюру Лікара, хтори нам познати не лем по тим же цали свой роботни вик препровадзел у родимим валалє, алє и по успихох на спортским и културним полю. На самим початку нас интересовало чи ше наш собеседник здогадує часох безбрижного дзєцинства, младосци и вообще живота у валалє, як младих, так и роботно способних и старших?

– После пребиваня Сримского фронта и коло штири мешащи перебуваня у збегніску у Бачинцох врацели зме ше дому. Я не паметам як випатрали обисца (мал сом лем штири роки), алє по приповеданю старших, окреме баби Павлини, у валалє були поваляни лем даскельо хижи, „бази“ дзе були поскривани шмати и инше у векшини не были отверани, так же гевто основне послужело за початок. Зрадовали зме ше єдни другим, сушедом, родзини, бо векшина Миклошевчаньох була у збегніску у Руским Керестуре и Вепровачу. Мойо родичи 1948. року збудовали нову хижу, та зме ше преселели на други конаєц валала, а у истим чаше сом почал ходзиц до школы.

Жиц було чєжко, окреме гевтим жительом хтори у своїм власніцтве мали менши жемово поверхносци. Велі газдовства мали лем по єдного коня, та же би ше жем цо лепше обробело спраговали ше єдни з другима. Помагали єдни другим, а окреме жителе дзєчне одходзели на мольби з нагоди будованя хижи, жає конопу, звожоває жито и инше. Без огляду же ше жителе стретали зоз велькими почєжкосцами, же було дні кед на столе не було хлеба, же не було обуї, шмати и друге, у валалє пановала радосц. Таке розположенє ше окреме чувствовало през длугоки жимски вечари кед жени зоз хлопами, як и дзивки и леґине, одходзели на прадки. Приповедало ше, франтовало, а озда не прешол ані єден вечар без шпиванки. Ми дзєци того худобство менєй чувствовали, алє паметам же зме, кед оцеплело,

Дюра Лікар у младих роках

бавиц ше и до школы одходзели боси у вилєзнутих, а часто и поплатаних кошулькох, панталонкох...

У новим штредку сом швидко нашол „вирних“ пайташох – Звонка Костелникового и Владу Хомового. Складали зме ше гоч, наприклад, Звонко любел конї, Владо тиж так, а я кед старши на улїчки бегали за лабду, „вирних“ сом зохабял и приключовал сом ше им, вше ми нашли места. И так то тирвало штири роки, кед влєце 1952. року мой учитель Янко Костелник пришол до нас на розгварку зоз родичами. Гварел им же би була велька чкода кед не предлужим школованє. Родичи послушали и я од єшенї истого року школованє предлужел у вуковарскей гимназиї. Перши рок-два було почєжкосци бо ше у валалє, а тиж и у школи, найвєцей бешедовало по руски. У гимназиї наставни язык бул горватски. Под час школованя у Вуковаре пейц роки сом тренирал фодбал и бавел за юниорох ФК „Слога“, а вечерами ходзел до шаховского клубу дзе сом як 15-рочни посцигнул красни успих. На першенству Вуковара бул сом найлепше пласовани як млади бавяч, та сом здобул другу категорию.

– Цо впливовало на вибор Вашей професии?

– У Вуковаре сом закончел штири класи нїзшей и два класи висшей гимназиї. Вєц влєце 1958. року до бачика Михала Оросового (брата баби Олґи Лікаровой) пришол пайташ зоз Славонского Броду. Истого дня ме

поволали до нїх на пораду. Пайташ бачика Михала по професии бул професор, а робел у Учительской школы. Паметам як нешка. Кед ше ми питал чи мам даєо одредзене закончиц и кед сом гварел же не, вон предложел же най напушим гимназию и преселїм до Учительской школы. Гварел ми же будзем уписани такой до трецей класи, так же не будзем траєци ані єден рок. Одлука швидко принєшена и я ше од єшенї одредзелєл – вишколуєм ше за учителя.

У новим штредку швидко сом ше нашол. Попри ученя, друга моя преокупация бул фодбал, а тренирал сом у ФК „Раднички“. У школи шах бул популярни, а я релативно добри бавяч. Но мушим наглашиц же сом перши „крочаї“ звладаєл и у столним тенису. У шицких трох спортох бул сом у репрезентации школы кед зме ше змагали зоз другима штреднїма школами. Тиж так през рок зме пририхтовали рижни пригодни представи, а я попри иншого бул задлужени за водзєнє представи, односно конферанси. Були зме збратимени зоз Учительским школами у Биєліни (Биг) и Осиєку. През рок зме ше стретали вєцей раз з нагоди организованих спортских змаганьох и на заєднїцких културних програмах. Крашне було, тоти часи не мож забуєц. Остали тирваєци памятки и думам же то бул найкрасши период моєй младосци.

Най надпомнем – ми були перша генерация Учительской школы хтора тирвала пейц роки и дипломски испит зме покладали по нових, поведбим, голєм за мнє, легчєйших предписаньох. Писали зме дипломску роботу на одредзєну тему и мали зме писмени и усмени испит зоз горватского языка.

– Дзе сце шицко були заняти?

– Пред конаєц штвартей класи поднесол сом молбу за додзельованє стипендиї општини Ясеновац. На рїшенє сом не чекал длуго и през цали школски 1960./61. рок доставал сом стипендию. Спрам контракту, бул сом длужен на їх подручу робитц єден школски рок. Штредком августу 1961. року явел сом ше одвитуєцей служби општини Ясеновац, нащивел Подручну школу дзе сом мал робитц и можем повєсц же сом на перши погляд бул задовольни.

Медзитим, кед сом ше врацел дому чекала ме поволанка з молбу же бим ше явел до Комитету за дружтвени діялносци општини Вуковар. Началнік ми предложел же бим остал у Миклошевцох, а же ше вони порадза зоз општину Ясеновац, односно же стипендию враца. Не требало ме вельо нагваряц и уж 1. септембра 1961. року ступел сом на дружносц. Наша школа подпадала под Централну школу у Чаковцох. Як випатрало перши два мешаца можеце себе задумац, кед вати повем же у нашей школи було штири комбиновани оддзелєня (I-III, II-IV, V-VII и VI-VIII класа) у хторих наставу нащивйовали вецей як 100 школяре, а я сам, початнік... Наставу сом організовал на способ же висши класи предполадньом мали по 3 годзини, а у пополадньовой змени нїзши класи по два годзини.

– Чому сце пошвецели свой роботни вик?

– Перших дньох та и мешацох не мал сом часу роздумовац о даяких окремених планох, але кед ше зоз хоровања врацела учителька Геленка Лендерова и кед до школи пришли робиц ище двома учитеље мойо обовязки ше у школи зменшали. Учителька водзела I-III класу, я II-IV, а у висших класох преподавал сом ище лем немецки язик. Учители Никола Дасович и Драгиша Кривокуча преподавали лем у висших класох. Вец сом шпиртаючи у архиви пренашол Школску памятницу у хторей, медзи иншим, були описани активносци и посцигнути успихи на културним полю. Руководителе лебо ношителе тих активносцох були учитеље хтори службовали у Миклошевцох скорей мене. За учителя Якима Костелника сом у старих руских нови-

Фолклорна секция на початку семедзешатих рокох хтору водзел Дюра Лікар

нох пречитал же бул прави народни учитель и инше. Праве тот податок мал вельки вплив на мойо активносци у школи, а тиж и на дружтвеним плане у наступающим периодзе.

– У хторих сегментох явного и дружтвеного живота Миклошевцох сце активно участвовали?

– Учитель Янко Костелник ме уж як петнацрочного положел до першей екипи фодбалского клуба. З роками ше здобувало потребне искуство, а можем повесц же сом бул виразно гол-бавяч. За 15 роки сом одбавел коло 500 змаганя и посцигнул понад 300 голи. Паралелно зоз спортом, ище як школяр штредней школи, 1958. року сом зоз колеґами на сцену поставел театрални фалат „Спреводзко-

ше”, а 1961. „Покондирену тикву”. О даяким уметніцким уровню чежко бешедовац. За мене и шицких глумцох було найглавнейше же зме нашмеяли вельке число патрацох и же ше о наших наступох бешедовало длуґши час. Идуцого школского року зоз школярами осмей класи и младежу режирал сом познату комедию „Зла жена”. Здобули зме потребни искуства, глумци ше розбавели, та зме перше госцовали у Петровцох, а потим у Руским Керестуре, Новим Орахове, Коцуре, Дюрдьове, Илоку и на концу у Бикичу. Вироятне интересантне повесц же зме до Петровцох путовали на кочу, а индзей на гайзибану. Вшадзи зме були крашне дочекани, а млади глумци ше окреме цешели бо нашо путешествие провадзело и „Руске слово”.

После того ушлїдзела скоро дворочна павза, бо сом бул на служеню воєного рока. Кед сом ше врацел у валале робела учителька Мария Папуґова, а неодлуга и моя супруга Ксения. Три учительски „сили” (як то знали повесц старши) вельо значели за наш валал и пестоване власней култури вообщє. З боку валалских власцох мали зме полну потримовку. По конец осемдзешатих рокох зоз старшима у рамикох КУД „Яким Говля” и зоз школярами на сцену зме поставели коло 30 театрални фалати. Я режирал, а учительки ше старали за сцену и костюми. Найповем и тото же сом од 1972. року у шицких осем класох водзел наставу мацеринского язика.

***Предлужи ше!
Вера Павлович**

Учитель Дюра Лікар зоз своїма школярами 1961. року

ЄШЕНЬСКИ РОБОТИ У МИКЛОШЕВСКИМ ХОТАРЕ

БУЛО ВЕЛЬО ДИЖДЖУ

Продукователь Владо Д. Сабадош з тогорочними урожаєми житаркох и олеяркох задовольни

Концом октобра мешаца наживели зме обисце Влади Д. Сабадоша праве кед млел кукурицу и рихтал покарму за швині. Не карми вельо, лем за себе и даскельо фалати за предац, а чом не вецей – одвит єдноставни – нет кому предац.

Кед ми то Владо гуторел пришли ми на розум осемдзешати роки. Чекал сом же би понамирал, а з оглядом же жиеме у сушедстве Владу добре познам. Супруга Анделка и вон були пред войну заняти у Комбинату гуми и обуї у Борове. После роботного часу засцигнул поробиц на полю, а у кармикох ше нашло вецей фалати швині як тераз. И док я так, поведол бим, врацал филм, Владо понамирал, вошли зме до хижи и як то уж звичайно, опитал сом ше му же як чечу єшеньски роботи на полю, на його поверхносцох, а тиж и на поверхносцох других продуковательох.

– Без огляду же того року було вельо дижджу з роботу не пожнім. Слунечнік, сою и жито сом витлachel, а як видзице и ламачка ше приближує гу концу. Поверхносци за шатву жита ми порихтани и лем чекам дзень–два же би ше жем дакус пресушела. Шатва будзе швидко закончена – гвари Владо.

– Слухам бешеду по валале же тогорочни урожаї житаркох и олеяркох були барз добри, скоро и рекордни. Обрабляш коло 80 гольти. Як було на твоїх поверхносцох?

– У своєї власносци мам 25 гольти, а гевти други робим под аренду. Без огляду же поверхносци розличней квалитети, применюем полни агротехніцки мири и урожаї вшадзи подобни. Так жита „начурело“ коло 45 метери по гольту, сої 20 метери, слунечніку коло 22 метери. То барз добре, але зоз откупну цену жита и сої ані єден продукователь не задовольни. Укладаня вельки, а заробок мали. Зоз слунечніком було добре. Кукурица тиж барз добре зродзела, коло 70 метери сухо-го зарна по єдним гольту. Медзитим, єст продуковательох хтори „шпарали“ зоз укладаньом, та им урожаї и преполовени.

– У валале нет вельо продуковательох. Векша часц то старши особи,

дзеоедни млади пошли робиц до иножемства, як же ше засцигне обробиц таки вельки поверхносци?

– У валале єст барз мале число младих парастох. И я уж спадам гу тим старшим, бо мам 60 роки. А то же як ше засцигне таки вельки поверхносци обробиц ніяки не проблем. Кажди з нас ма вельки и моцни трактори и скоро шицки потребни приключни машини. Вшеліак же би ше не могло поробиц з малима тракторами, фергусонами, але вони добре приду, кед ше розруцує гной, кед ше пирска процив чкодлівцох и хоротох. Мам и комбайну, та шицки урожаї „познімам“ сам.

– Паметам же скорей нашо параста, так повесц, шицку кукурицу ламали и змесцовали до чардакох, на шопи. През дзень ше ламало, а вечар зруцовало. Цо же ше тераз роби зоз кукурицу, хтора забера найвекши поверхносци?

– Нешка ше кукурицу лупа такой на полю и предава. Ламеме лем тельо кельо треба за покарму швиньом и живини. Скорей ше скоро шицку кукурицу прекармело, статку було надосц (швині, буячки и крави), та зме тоту прекармену кукурицу предали по вельо висшей цени. Розуми ше, заробок бул векши.

– Яки ци плани за далей?

– Не думам ніч мянц лебо укладац до сучаснейших машинох. Готови пенези нет, а дзвигац кредит у тих рокох думам же би не було добре. Кед ше даєдна машина погуби пооправям и так з рока на рок.

– На початку гуторене же того року було вельо дижджу. Чи вам парастом не завадзало у роботі?

– Завадзало ище як, окреме тераз вешені. Кукурицу даяк олупаме и виламеме, але ниа, уж єденасти мешац, а жем влажна и не мож ю порихтац за шатву жита. Кельо будзем шац тей ешені не можем повесц. Шицко завиши од хвилі.

Ту зме ше зоз нашим собешедніком мушели розисц, бо трактор и прикочи чекаю за лупане. Зажадали зме му же би кукурици „начурело“ цо вецей, най би прикочи були полни и на концу, най би красна хвиля потирвала голем два тижні. За глібоке єшеньске оране єст часу.

Дю. Лікар

Владо Д. Сабадош, перши з ліва

ЯК ШЕ ЧУВА КУЛТУРНИ СКАРБ

Манифестації! Спосіб указованя народних звичайох, писньох, танцох, кніжовних ділох припаднікох як векшинского народу, та так и припаднікох меншинских народох у держави. На таких сходох може ше видзиц шицка краса обичайох и народного облечива дружтва котре представля одредзену националну меншину, та ше у шицким тим находзиме и ми Руснаци. Окремна заєдніца, гарсточка без держави матки котра ше о нас будзе старац, препущени сами себе, як себе пощеліме, так будземе спац.

По тераз у остатніх дваццо рокох нашо предки любоморно чували свою рускосц гоч коло ніх преходзели велі системи, держави и їх порядки. Бул Руснак и слуга и худобни, посылани до рижних войскох рижних владарох, гнобени и хвалени кеди як кому требал, але у тим шицким зачувал себе и свой национални идентитет, свою рускосц, язык, звичаї, виру, писню, танец, насампредз у фамелії, а вец и організовано у культурних дружтвох. Участвуєци на веліх манифестаційох дома и у иноземстве Руснаци, так повесц, непрерывно пред шицкими народами указую шицко гевто цо нас твори як Руснацох и цо нашо предки принесли приходзаци на тоти простори, як и цо витворели през тоти дваццо роки и придали нам на чуванє и пестованє, же бизме шицок тот народни скарб придали будуцим поколеньом.

Пред даякими сто роками предняки, на чолє зоз учителями и паноцями, зачали з організованим способом роботи у очуваню шицкого скарбу котри жил у народзе, з цильом формованя культурних дружтвох, читальньох и подобного у шицких местох дзе жию Руснаци, на чолє зоз просвиту котра мала свойо конари и на тод спосіб дац випатрунок рускому культурному єству. През тоти сто роки спосіб формованя дружтвох ше розликовал, дружтва не мали вше помощ од держави, а поготов не финансийну, вельо раз робота зависела од ентузіязму поєдинцох, условия за роботу не були легки, просторийох за роботу тиж так не було. Але дружтва заш лєм робели, млади ше сходзели, танцовало ше и шпивало, бавело ше забави,

отримовани бали, ховали ше млади генерації до котрих усаджована любов гу свойому народу, його писні, танцу, бешеди.

Друга половка дваццего столітия, односно роки по Другей шветовой войны принесли розвой култури, та так и культурних дружтвох на тих наших просторох. Сновали ше дружтва у векшини наших местох, учителе у школах робели зоз дзецми од першей класи, док ше млади афирмовали у самих дружтвох. Робело ше у шицких напрямох, од танцу, писні, драмскей діялносци, видавательству литературного слова. Наступало ше вшадзи дзе Руснацох поволали, публика вшадзи була одушевена зоз наступами руских дружтвох, вшадзи були признати и почитовани.

Медзитим, у тим роздумованю мойо думки не иду у напярме прешлосци, бо культурна діялносц у тедишніх часох, а поготов седемдзешатих и осемдзешатих рокох дваццего вику наисце дожививовала свою ренесансу. Жадам попатриц до терашньосци, чи и далєй напредуєме, чи стагнуєме и чи на єден спосіб жиєме на старей слави. У терашні час пенєж превжал перше место у роботы, бо без нього нешка не мож пойсц ані до сушедного валалу бо автобуси коштаю, а дзе шицко друге, од струї, телефону, отримованя народного облечива, инструментах. Не легко робиц у дружтве, старац ше о народним облечиве. Дакеди була чесц облечиц го, мацери свойо дзеци на наступи посылали зоз вирайбанім и опеїгланим народним облечивом, док нешка то углавним не случай. Треба водзиц бригу най инструменти буду исправни, старац ше о наступох най их будзе цо вецей, бо кед роботу котру сце витворели през рок нігдзе не укажеце, робота вам даремна. За наступ треба даяк позберац оркестер, бо гоч и єст младих гудакох, углавним им ше «не сце» приходзиц на проби и вежбац, а не цікави их ані одход на наступи.

Помали нам замера и национална свідомосц, и то не лєм при младих, але и при старших. Дружтва у котрих ше пестує лєм шпиванє помали стагну. Вшеліак же писня значни

елемент у єстве єдного народу, але як єдини спосіб виражованя припадносци одредзеной гурпи недовостаточни, а ище кед у тим дружтве наймладши член ма 67 або 68 роки, цо вец повесц? Слава Богу же ище маю дзеку робиц, але яка перспектива за будучносц у таким дружтве без младих? Тиж так, кед нам діялносц ограничена лєм на шпиванє, старайме ше най тото шпиванє ма квалитет, а не лєм най шпиваме же бизме одшпивали и зазначели наступ. Кед облєкаме руски шмати пошорме ше як швет, най крашне на нас стої, пишме ше у тим прекрасним руским облєчиве, а не кед станєме пред публику на бину, на єдней сукня виши як на метли, друга ше поздзива же не знаш на цо випатра, трецей або трецому... Постарайме ше же би випатрунок мал свою красу, кед не знаме сами, найдзме дакого хто зна най нам укаже, а не най ше пред другима ганьбиме. Най ше цеша баби, дідове и гевти скорей ніх, бо кед би видзели як ше справуєме спрам свойого РУСКОГО облєчива до котрого вони тримали як до святині, гуя нам.

Забудзме свою особну гордосц и медзисобни звади и розправи, рушайме ше спрам цилю зачувац скарб котри зме достали од предкох и цешме ше зоз нім, указуюци и даваюци приклад новим генераційом. Кед даєдних з нас дагдзе похваля лебо буду зацїкавени зоз нашим наступом, не завидзме єдни другим, але ше єдни з другима цешме. Шицки ми знаме же нешкайши часи иншаки, млади дзечнейше за компютерами, «не сце» ше им исц на проби бо маю «вельо ученя», не маю кеди. Найдзме спосіб прицагнуц их до дружтвох най би полюбели писню, танец, бешеду. Не тримайме заварти очи, наздаваюци ше же ше дацо пременї самє од себе, дайме од себе шицки моци у очуваню тей малей гарсточки. Не намира ми зоз тим текстом омаловажиц дачию роботу, бо, як сом уж и гварел, вона не легка и єдноставна. Жаданє ми же бизме шицки од себе дали ище кус вецей сили у розвою и очуваню Руснака. Цешме ше зоз своїма звичайми, танцями, писню, бешеду на шицких манифестаційох дзе нас поволаю.

Томислав Рац

На здогадоване

**Борис
Дорогхадзи**
горватски бранітель

Миля Борисе, того року 1. новембра наполнели ше 25 роки од твоей вчасней шмерци.

Нашо думки вше були и оставаю з тобу, з твоім веселим ошмихом и писню, хтору ши полни живота провадзел на гармониках. Поги нул ши як бранітель и дал живот за нашу Горватску. Боль же зме це страцели будзе жиц ведно з нами док зме живи.

**Твойо родичи Силвестер и
Иринка Дорогхадзи, и брат
Томислав зоз фамелию.**

**25. спортски бависка «Яши Бакова» турнир
за ветеранох у малим фодбалу**

«СРИМЦИ РГ» ШЕ НЕ ПРЕСЛАВЕЛИ

После успихох петровских и миклошевских спортстох на турнирох у столним тенису (2. и 3. место) и шаху (1. и 2. место), на ювильних 25. спортских бавискох Яши Бакова по перши раз наступела комбинована екипа зоз наших местох. Под меном Сримци РГ, не преславила ше на турниру за ветеранох у малим фодбалу (за бавячох старших од 35 рокох), отриманим 10. септембра у Коцуре. Лепше и точнейше поведзене, бавели у складзе зоз своїма можлівосцама, тримаючи ше Кубертеновей максими «важне участвовац». Гоч у їх составе були и двома, а практично наступел лем еден домашні бавяч, видзело ше же су цалком неубавени, та остатне место з 1 освоеним бодом була реалносц. Сцелосци и борбеносци не хибело, але лабда не слухала, а и ноги швидко постали чежки. Так у першим змаганю против новосадского РКЦ-у, после вецей препущених нагодох, сами себе дали 2 голи цо одлегало роботу противником за конечних заслуже-

них 0:6. Против побиднікох ораховского КУД «Петро Кузмяк» не мали ніяки шанси. Бавели кельо им процивник дошлєбодзел, намагли ше страциц з цо меншим резултатом, але не удало ше им вецей од високого пораженя 1:7. Почесни гол дал Мудри хтори дал и водзаци гол Коцурцом у шлїдуцим змаганю. Медзитим, младши, кондиційно порихтанши и убавенши Искраше обрацели на свой хасен и победзели 3:1. 3 голом Колесара водзели и у остатнім змаганю против вебаского КПД «Карпати», но пошвидко страцели предносц и змагане закончене з резултатом 1:1.

Пласман: 1. КУД «Петро Кузмяк» Нове Орахово (10 боди); 2. РКЦ Нови Сад (9 боди); 3. КПД «Карпати» Вербас (4 боди); 4. ФК «Искра» Коцур (4 боди); 5. Сримци РГ (1 бод). За Сримцох РГ наступели Петро Глогвич, Славко Ждиняк, Томислав Мудри, Дьорде Кошутич, Роман Загрецки, Звонимир Ерделі, Златко Колесар и Златко Шкорич.

Звонимир Ерделі

Найуспишнейша полусезона ФК Петровци у трецей лигу ВСЖ — НС Вуковар

ТРИНАСТА ЩЕШЛІВА

Аж после 13 рокох рокох, кельо прешло од випаданя зоз теди единственей лиги ВСЖ, петровским фодбалером ше поспишло яр дочекац на першим месце. Тот успих дакус и необчековани кед ше зна же ше у лиги змагали 3 екипи хтори випадли зоз висшого рангу, а Борово ше конечно и финансијно и бавяцки консолидова-ло, та важело за найвекшого фаворита. Медзитим, од першого змаганя и дакус необчекованей побиди на вше горуцим терену у Мохове Петровчане указали на побидніцки характер, та лем у Томповцох бавели неришено цо им принєсло 4 боди предносци пред

другопласованим Соколом зоз Берку и реалну шансу конечного пласману до висшого рангу.

Статистично ешешеньска часц виптрала так: резултати Мохово-Петровци 2:4; Петровци-Младосц (Свиняревци) 3:2; Томповци-Петровци 1:1; Петровци-Ловас 4:3; Борово-Петровци 2:4; Петровци-Сокол (Берак) 3:2; Липовача-Петровци 5:7.

Таблічка:

1. Петровци 19 боди; 2. Сокол 15; 3. Томовци 14; 4. Борово 12; 5. Мохово 9; 6. Ловас 7; 7. Липовача 3; 8. Младосц 3 боди.

Под водзеньом тренера Зорана Ша-

линовича дрес петровского клуба ношели 20 бавяче. Шицки 7 змаганя одбавели Никола Василек (голман), Давид Еракович (11 голи) и Иван Керсетеш. По 6 змаганя Славен Мазур (2 голи), Марио Лозич (1 гол), Дарио Сухич (3 голи), Мартин Буїла, Марио Мишкич, Дарио Лихт (1 гол), 5 змаганя Дражен Бркич (4 голи), Саша Голик (1 гол), 4 змаганя Томислав Буїла, 3 змаганя Андрей Мудри, Иван Буянич, Срдян Миклош, 2 змаганя Даниел Вашаш и 1 змагане Ренато Роман (2 голи) и Александар Поляк. У полусезони бавяче достали 9 жовти и 1 червени картон.

Звонимир Ерделі

ФОТО ВИСТКА

На законченю сезони фодбалере Петровцох вездзелю, 30. октобра, врацели госцопримство ОФК Бикич. У

динамичним и отвореним, насампередз винімково спортским, правим приятельским змаганю, а на концу и резултат мал тоту прикмету, закончело 2:2. Голи за Петровци дали Надь и Хома, а Дячанин и Курбаклия за ОФК

Бикич. Приятельска атмосфера предлужена на заєдніцкей вечери на хторей догварене же ше сотрудицтво предлужи на яр з приятельским стретнуцом у Бикич Долу.

Звонимир Ерделі

DAN SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA 1991. - 2016.

Hrvatski državni sabor donio je 1999. godine Odluku o proglašenju 18. studenoga Danom sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. godine, kojom je određeno na dostojanstven i primjeren način odati počast svim sudionicima obrane Vukovara – grada simbola hrvatske slobode.

„VUKOVAR - MJESTO POSEBNOG PIJETETA“

Program:

Petak, 11. studenoga 2016. godine

- 17:00 sati **15. STRUČNI SKUP HRVATSKOG DRUŠTVA ZA HITNU I INTERNISTIČKU MEDICINU**
Organizator: Opća županijska bolnica Vukovar i bolnica hrvatskih veterana Opća županijska bolnica Vukovar i bolnica hrvatskih veterana, Županijska 35.
- 18:00 sati **IZLOŽBA FOTOGRAFIJA „DOMOVINSKI RAT U HRVATSKOJ 1990.-1995.“**
Organizator: Javna ustanova u kulturi Hrvatski dom Hrvatski dom Vukovar, J. J. Strossmayera 20

Subota, 12. studenoga 2016. godine

- 11:00 sati **„VUKOVARSKO SVJETLO MIRA“**
Tradicionalna 16. predaja Vukovarskog svjetla mira hrvatskim braniteljima iz Zagreba
Organizator: Klub veterana 148. brigade Hrvatske vojske Cika sv. Filipa i Jakova u Vukovaru
- 11:30 sati **10. SKUP RATNIH IZVJEŠTITELJA DOMOVINSKOG RATA HRT-a**
Organizator: Zbor ratnih izvještitelja Domovinskog rata HRT-a Hotel Lav Vukovar, Strossmayerova 18.

Ponedjeljak, 14. studenoga 2016. godine

- 16:00 sati **19. ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP VUKOVAR '91. – DVADESET I PET GODINA POSLIJE**
„Hrvatsko društvo: 25 godina nakon Vukovara '91.“
Organizator: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar – Područni centar Vukovar Hrvatski dom Vukovar, J. J. Strossmayera 20
- 18:00 sati **„OTARITE MI SUZU, NABITE RIJEČ UTJEHE“**
Organizator: Društvo „Hrvatska žena“ Vukovar Rodna kuća Lavinčeva Ružičke, Vukovar, J. J. Strossmayera 25

Utorak, 15. studenoga 2016. godine

- 19:00 sati **IZLOŽBA FOTOGRAFIJA „ZENGE-25 KORAKA“**
Organizator: Gradski muzej Vukovar Gradski muzej Vukovar-dvorana, Županijska 2

Srijeda, 16. studenoga 2016. godine

- 18:00 sati **„PIJESMOM PROTIV ZABORAVA“**
4. Festival neobjavljenih domoljubne poezije pod visokim pokroviteljstvom Predsjednice Republike Hrvatske gospođe Kolinde Grabar Kitarović
Organizator: Udruga „Braniteljiice Domovinskog rata Vukovarsko-srijemske županije“ Gradski muzej Vukovar-dvorana, Županijska 2.
- 19:00 sati **„ŽENSKO PISMO O U DOMOVINSKOM RATU“**
Organizator: Ogranak Matice hrvatske Vukovar Pastoralni centar Sv. Borne, Vukovar, Saromataska 5

Četvrtak, 17. studenoga 2016. godine

- 10:00 sati **RUŽE I SVIJEĆE NA GROBOVIMA POGINULIH I UBIJENIH HRVATSKIH BRANITELJA VUKOVARA**
Organizator: Udruga roditelja i obitelji zarobljenih i nasilno odvedenih hrvatskih branitelja „Vukovarske majke“ i Savez udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja Memorijalno groblje žrtava iz Domovinskog rata u Vukovaru
- 10:00 sati **SAT POVIJESTI IZ VUKOVARA – NA TEMELJU POVIJESTI GRADIMO SVOJU BUDUĆNOST**
Organizator: Osnovna škola Dragutina Tadijanovića Vukovar OS Dragutina Tadijanovića, Vukovar, 204. Vukovarske brigade 24a
- 13:00 sati **12. ZNANSTVENO-STRUČNI SIMPOZIJ „RATNA BOLNICA VUKOVAR 1991. – dr. JURAJ NJAVRO“**
Organizator: Udruga hrvatskih lijebnika dragovoljaca 1990.-1991. Pastoralni centar Sv. Borne, Saromataska 5
- 16:00 sati **POLAGANJE VIJENACA, PALJENJE SVIJEĆA I MOLITVA KOD „KAPELICE SPASA“**
Organizator: ŽZU HVDR-a Vukovarsko-srijemske županije i Udruga HVDR-a Vukovar Kukuruzni put-Put spasa
- 17:00 sati **„VUKOVARSKA NEISPRIČANA PRIČA“**
Organizator: Gimnazija Vukovar Hrvatski dom Vukovar, J. J. Strossmayera 20
- 19:00 sati **PALJENJE SVIJEĆA U OPĆOJ ŽUPANIJSKOJ BOLNICI VUKOVAR I BOLNICI HRVATSKIH VETERANA**
Molitva predvodi mladi grada Vukovara, pjeva Klapa „Sveti Jura“ HRM
- 20:00 sati **VEČER PIJETETA I SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA**
Organizator: Nacionalni sindikat Policije MUP-a RH Hrvatski dom Vukovar, J. J. Strossmayera 20

Petak, 18. studenoga 2016. godine

- 8:00 sati **„PUT SJEĆANJA I SVJETLOSTI“**
Učenici osnovnih škola Grada Vukovara zapali će svijeće na križnom putu
Opća županijska bolnica Vukovar i bolnica hrvatskih veterana – Memorijalno groblje žrtava Domovinskog rata u Vukovaru
Organizatori: Grad Vukovar i Osnovne škole Grada Vukovara
- 8:00 sati **„HEROJI BITKE ZA VUKOVAR I HRVATSKU“**
Okupljanje hrvatskih branitelja Vukovara zajedno s članovima obitelji poginulih, ubijenih i nasilno odvedenih hrvatskih branitelja Vukovara
Gradski stadion u Vukovaru, 204. Vukovarske brigade bb
- 9:30 sati **DOLAZAK HRVATSKIH BRANITELJA VUKOVARA ZAJEDNO S ČLANOVIMA OBITELJI POGINULIH, UBIJENIH I NESTALIH HRVATSKIH BRANITELJA VUKOVARA U DVORIŠTE OPĆE ŽUPANIJSKE BOLNICE VUKOVAR I BOLNICE HRVATSKIH VETERANA**
Dvorište Opće županijske bolnice Vukovar i bolnice hrvatskih veterana, Županijska 35
- 10:00 sati **„VUKOVAR - MJESTO POSEBNOG PIJETETA“**
Prigodni program u kojemu nastupaju: Klapa HRM „Sv. Jura“, glumac Darko Miles i branitelji Vukovara Branko Čučić-Vukovarac
Dvorište Opće županijske bolnice Vukovar i bolnice hrvatskih veterana, Županijska 35
- 10:30 sati **KRIŽNI PUT – KOLONA SJEĆANJA**
Kolona predvode hrvatski branitelji Vukovara i članovi obitelji poginulih, ubijenih i nasilno odvedenih hrvatskih branitelja Vukovara
Hod ulicama: Gundulićeva, Bolnička, Županijska, Strossmayerova, dr. Franje Tuđmana, Trg hrvatskih branitelja, Stjepana Radića, Trg Staraja, Rana J. Jelačića do Memorijalnog groblja žrtava iz Domovinskog rata Vukovar
- 12:15 sati **DOLAZAK KOLONE NA MEMORIJALNO GROBLJE ŽRTAVA DOMOVINSKOG RATA U VUKOVARU**
„RUŽE ZA POGINULE BRANITELJE I CIVILE“
Sudionici križnoga puta, koji su sa sobom poneli ruže, odlaze prema grobnicama poginulih i ubijenih branitelja i civila te polaganjem pojedinačno odaju počast
- 12:30 sati **SPOMEN OBILJEŽJE NA MEMORIJALNOM GROBLJU ŽRTAVA IZ DOMOVINSKOG RATA**
Molitva za žrtve iz Domovinskog rata Grada Vukovara
Molitva predvodi arhiepiskop mons. Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački
- 12:40 sati **ODAVANJE POČASTI ŽRTVAMA VUKOVARA POLAGANJEM VIJENACA**
1. Predsjednica Republike Hrvatske
2. Hrvatski sabor
3. Vlada Republike Hrvatske
4. Hrvatski branitelji Vukovara
5. Grad Vukovar
- 13:00 sati **SVETA MISA ZA SVE ŽRTVE U DOMOVINSKOM RATU**
Svećana euharistija predvodi arhiepiskop mons. Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački
Memorijalno groblje žrtava Domovinskog rata u Vukovaru
- 17:00 sati **SVJETLOSA RIJEKA SJEĆANJA**
Paljenje svijećki Danavom u spomen na ubijene i nestale branitelje Vukovara
Organizator: Gradski muzej Vukovar i ŠRU „Danav“ Vukovar Mjesto dogadanja, obala Dunava, od Perivoja dvorca Eltz do Križa, svim žrtvama za slobodu Hrvatska i dalje do Franjevačkog samostana
- 18:00 sati **„U MOM GRADU VUKOVAR SVJETLI“**
Paljenje svijeća u svim gradovima u Republici Hrvatskoj u Ulici Grada Vukovara ili glavnoj ulici u pojedinom gradu
Anonimna ideja: Tini Račić, predsjednica udruge *Humo homini homo iz Splita*

Subota, 19. studenoga 2016. godine

- 8:00 sati **„PUT SJEĆANJA I SVJETLOSTI“**
Učenici osnovnih škola Grada Vukovara-Borovo zapali će svijeće na križnom putu od „Borovo commerce“ do crkve Gospe Fatimske
Organizatori: Grad Vukovar i Osnovne škole Grada Vukovara-Borovo naselja
- 9:30 sati **„ŽRTVA BOROVO NASELJA ZA DOMOVINU“**
Prigodni program u organizaciji Udruge roditelja i obitelji zarobljenih i nasilno odvedenih hrvatskih branitelja „Vukovarske majke“
Molitva predvodi fra Vjenceslav Janjić, župnik župe sv. Josipa Rodnika „Borovo commerce“ - ispred ostataka nekadašnje zme bolnice i skloništa
- 10:00 sati **KRIŽNI PUT – KOLONA SJEĆANJA**
Hod u koloni od ostataka „Borovo commerce“ do Crkve Gospe Fatimske
Hod ulicama: Blage Zatre, Topijska cesta
- 11:00 sati **SVETA MISA ZA ŽRTVE BOROVO NASELJA ZA DOMOVINU**
Sveća misa predvodi mons. Mile Bagorčić, župnik-svećki škup u miru Cika sv. Filipa i Jakova u Borovu Naselju, Lička 23a
- 12:30 sati **SVJEDOČENJEM PROTIV ZABORAVA**
Počast hrvatskim braniteljima i civilima stradalim 1991. u Borovu (selu) Borovo (selo) - obala Dunava
- 13:00 sati **SPOMEN OBILJEŽJE „FARMA LOVAS“**
Odlaganje počasti žrtvama polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća
- 13:30 sati **SPOMEN OBILJEŽJE OSOBAMA NESTALIM U DOMOVINSKOM RATU**
Odlaganje počasti polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća
Organizator: Udruga roditelja i obitelji zarobljenih i nasilno odvedenih hrvatskih branitelja „Vukovarske majke“
Spomen obilježje osobama nestalim u Domovinskom ratu, Borovo naselje, Sportska ulica bb.
- 18:00 sati **12. NOVINARSKO-KNJIŽEVNIČKI SUSRET „GRAD – TO STE VI“**
Spomen na novinara i urednika Hrvatskog radija Vukovar i književnika Sinišu Glavarića
Okrugli stol: „Čarovi savremenoga novinarstva u aktualnom društveno-političkom okruženju i u službi običnog čovjeka“
Organizator: Gradsko knjižnica Vukovar i Hrvatski radio Vukovar Gradsko knjižnica Vukovar, Trg Republike Hrvatske 1
- 20:00 sati **PROJEKCIJA/PROMOCIJA FILMA „VUKOVAR I SRBIJE“ I „SJEVERNA DALMACIJA“**
Organizator: Studio 23 Rodna kuća Lavinčeva Ružičke, Vukovar, J. J. Strossmayera 25

Nedjelja, 20. studenoga 2016. godine

- 9:30 sati **KONCENTRACIJSKI LOGOR „VELEPROMET“**
Odlaganje počasti polaganjem vijenaca na spomen-ploču i miravom tamoje za poginule i ubijene
SVETA MISA ZA ŽRTVE SRPSKIH KONCENTRACIJSKIH LOGORA
Sveća misa predvodi vč. Dejan Caplar, župnik župe Kraljice mučenika u Vukovaru
Dvorište „Velepromet“, Sajnšte 132
- 10:30 sati **„VI STE NAŠ PONOS, MI SMO VAŠA SNAGA“**
9. Mimohod u organizaciji Udruge djece poginulih i nestalih hrvatskih branitelja Domovinskog rata
Prigodni program i molitva kod spomen-obilježja na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata u Vukovaru i mimohod do masovne grobnice „Ovčara“
- 13:00 sati **„OVČARA – VIJEČNA RANA“**
Prigodni program Udruge djece poginulih i nestalih hrvatskih branitelja Domovinskog rata
Molitva predvodi: fra Ivica Jagodić, gvardijan i župnik župe sv. Filipa i Jakova, fra Vjenceslav Janjić, župnik župe sv. Josipa Rodnika, vč. Dejan Caplar, župnik župe BDM Kraljice mučenika Spomen obilježje i masovna grobnica „Ovčara“
- 17:30 sati **SVETA MISA ZA SVE POGINULE I NESTALE HRVATSKIE BRANITELJE I CIVILE – ŽRTVE OVČARE**
Sveća misa predvodi vč. Dejan Caplar, župnik župe Kraljice mučenika
Organizator: Udruga djece poginulih i nestalih hrvatskih branitelja Domovinskog rata
Cikva BDM Kraljice mučenika u Vukovaru, Vlah Bukevica 46

GRAD VUKOVAR
Odbor za obilježavanje Dana sjećanja na žrtvu Vukovara 1991.-2016.

Ivan Penava, prof.
Gradonačelnik i predsjednik Odbora
Ivan Penava

